

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, OCTOBER – SPALIO 31, 2013 • Vol. CIV Nr. 128 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-30-13

ŠIAME NUMERYJE:

„Šatrijos Raganoms”
– 15 metų. – 6 psl.

„Lithuanian Heritage”
stovykla Dainavoje. – 12 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuvoje daugėja JAV verslo investicijų

D. Grybauskaitė (d.): Verslo ryšių stiprinimas su JAV yra labai naudingas Lietuvai.

Dž. G. Barysaitės nuotr.

Spalio 29 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų verslo misijos atstovais. JAV investuotojų vizitą iniciavo prieš pusmetį įsteigta dvišalė Lietuvos ir JAV verslo taryba. Jos inauguraciniame posėdyje Washingtone dalyvavo Prezidentė.

Pagrindinis misijos tikslas – skatinti Lietuvos ir JAV ekonominį bendradarbiavimą, plėsti dvišalius verslo ryšius, atverti naujas prekybos ir investavimo galimybes.

„Turime daug neišnaudoto potencialo. Verslo ryšių ir ekonominio bendradarbiavimo stiprinimas su JAV, kuri yra didžiausia rinka ir didžiausia investuotoja pasaulyje, yra labai naudingas Lietuvai”, – sakė Prezidentė.

Šiuo metu pagal investicijas Lietuvoje JAV yra kol kas 17-oje vietoje, tačiau šios šalies investicinių verslo projektų daugėja. Pasak susitikime dalyvavusio dvišalės verslo Tarybos prezidento Eric Stewart, Lietuva yra patraukli šalis užsienio investicijoms.

Lietuvoje jau dirbančios amerikiečių kompanijos

labai vertina aukštą lietuvių darbuotojų kvalifikaciją, gerai išvystytą komunikacijų ir informacinių technologijų infrastruktūrą, mūsų šalies mokslininkų ir gamintojų pasiekimus biotechnologijų ir lazerių srityse.

Pasak Prezidentės, naujos investicijos kuria naujas darbo vietas ir padeda spręsti nedarbo problemas. Stambios JAV bendrovės, siekdamos didinti savo našumą ir konkurencingumą, steigia Lietuvoje savo verslo centrus ir įdarbina daug talentingo ir darbštaus jaunimo.

Misijoje dalyvaujanti „Strategic Staffing Solutions” padėjo Lietuvoje įsikurti „Western Union”, CSC, „Barclays” bei kitoms įmonėms ir čia surasti tūkstančius joms reikalingų darbuotojų. Viena didžiausių pasaulyje IT sprendimų ir konsultacijų bendrovė „Computer Science Corporation” (CSC) ketina plėsti savo veiklą ir didinti darbuotojų skaičių Lietuvoje nuo 300 iki 1,000. Bendrovė „Western Union” Vilniuje įkūrė IT klientų aptarnavimo centrą. Jame dirba 950 darbuotojų.

LR Prezidento kanceliarija

„Pasaulio lietuviui” – 50!

2013 m. lapkričio 1 d. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės žurnalui „Pasaulio lietuvis” sukanka 50 metų.

Sveikindami dabartinę mėnesinio žurnalo redaktorę Deimantę Dokšaitę ir visus bendradarbius – buvusius ir esamus – su gražiu jubiliejumi, siūlome prisiminti šio leidinio istoriją. Ji detaliai buvo aprašyta 2004 m. Vilniuje išleistoje knygoje (sudarytoja Vitalija Stravinskienė) „Pasaulio Lietuvių Bendruomenė 1949–2003”. „Pasaulio lietuviui” čia paskirtas atskiras skyrius.

Nemažai užsienyje gyvenančių lietuvių gerai žino „Pasaulio lietuvi”. (...) Leidinio tradicijos siekia XX a. ketvirtąjį dešimtmetį. 1937 metų lapkričio 15 dieną pasirodė pirmasis to paties pavadinimo žurnalo numeris. Jis numatė „jungti įvairių nusistatymų ir įsitikinimų žmones (...) raginti lietuvius būti gerais savo tautos vaikais, neužmiršti savo kalbos, o kas dar neišmoko gerai, ją išmokti, neužmiršti bendros visų lietuvių tėvynės Lietuvos, (...) raginti už Lietuvos sienų gyvenančius lietuvius steigti lietuviškas mokyklas, kurti lietuviškas kultūrines ir ekonomines organizacijas, leisti lietuviškus laikraščius, palaikyti savo menininkus ir mokslininkus, (...) raginti vengti tarpusavio nesantaikos, (...) skatinti to-

leranciją – kitokių įsitikinimų gerbimą (...)”. Ši citata išryškina neilgai gyvavusio „Pasaulio lietuvi” (dėl sovietinės okupacijos jo leidyba buvo sustabdyta 1940 metais) ir to paties pavadinimo leidinio, atgaivinto 1963 metų lapkričio 1 dieną JAV, aiškų tikslų ir uždavinių panašumą.

Tuometinę leidinio redakciją sudarė S. Barzdukas, V. Kamantas ir E. Karnėnas (1963–1966 metais buvo administratorius), techninis redaktorius buvo Jonas P. Palukaitis (nuo antrojo numerio prisidėjo ir P. Joga). Jau pirmajame numeryje redakcijos kolektyvas aiškiai nusakė

leidinio tikslus ir uždavinius: „Pirmiausia ir visų daugiausia rūpės šios Bendruomenės siekimai, gyvenimas, darbai. Rūpės, kad didingoji Lietuvių Chartos vizija tap-tų gyvąja Bendruomene. (...) „Pasaulio lietuvis” reikalingas specifiniam tikslui – Bendruomenės jėgoms ugdyti ir rikiuoti (...)”.

Iš pradžių „Pasaulio lietuvis” pasirodydavo kartą per mėnesį arba kas du mėnesius. 1966 metų rugsėjo–spalio – 1975 metų gruodžio mė-

niais redaktoriūmi pasiliko vienas S. Barzdukas, administratoriumi dirbo J. Staniškis (1967–1968 metais). Biuletenis buvo spausdinamas Clevelande, Ohio, o 1974 metais persikėlė į Chicago. – 2 psl.

Kuo gilesnė naktis, tuo artesnė aušra. – I. Felici

„Pasaulio lietuviui“ – 50!

Atkelta iš 1 psl.

Jis buvo leidžiamas 4 tūkstančių tiražu ir platinamas JAV (čia gyveno daugiausia prenumeratorių, daugiau kaip 2,5 tūkstančio), Kanadoje (daugiau kaip 500 prenumeratorių), Didžiojoje Britanijoje, Vakarų Vokietijoje ir Australijoje (kiekvienoje jų buvo apie 200 prenumeratorių), po keliasdešimt egzempliorių keliavo į Argentina, Braziliją, Kolumbiją, Venesuelą, Prancūziją, kiek mažiau į Austriją, Belgiją, Šveicariją, Naująją Zelandiją ir kitur.

Nuo 1976 metų sausio mėnesio leidinio redagavimą perėmė B. Nainys, kuris jau talkininkavo redaktoriui S. Barzdukui ieškant bendradarbių, renkant medžiagą, rašant straipsnius. Redakcinio darbo pradžią jis prisiminė taip: „Nutariau šį Bendruomenės leidinį plėsti ir iš jo išauginti bendruomeninės krypties žurnalą“. Šiam tikslui pasiekti, reikėjo įdėti daug darbo ir jėgų. Nuolatinėmis visos redakcijos narių pastangomis (pažymėtina, jog 1968–1973 metais leidinį administravo A. Gailiušis, 1973–1978 metais S. Džiugas) „Pasaulio lietuvis“ augo ir įvairėjo: keitėsi turinys, grafinis apipavidalinimas, didėjo apimtis. 1963 metais biuletenis turėjo 16 puslapių, o 1970 metais – jau 36. Vasaros numeriai buvo dvigubiniami ir buvo dar storesni – 56 ar 64 puslapių. Pažymėtina, jog „Pasaulio lietuvis“ vaizdavo ne vieno ar kelių kraštų, bet visos lietuvių išeivijos gyvenimą. Tai tapo įmanoma sulaukus bendradarbių iš Pietų Amerikos, Europos ir Australijos. Nuo 1977 metų vasario mėnesio „Pasaulio lietuvis“ „užsidėjo“ viršelius.

Redaktorius ir visų PLB Valdybų nariai nuolat rūpinosi, kaip padidinti žurnalo prenumeratorių skaičių. Vienas iš būdų buvo prenumeratorių vajai, turintys tikslą padidinti skaitytojų skaičių ir išsvengti leidybos nuostolių (su šia problema teko susidurti visiems redaktoriams ir administratoriams). Jie susidarydavo dėl didelių persiuntimo į kitus kraštus išlaidų. Kita vertus, dalis skaitytojų iš Pietų Amerikos ar Europos žurnalą gaudavo be jokių prenumeratos mokesčių. Taip susidarydavo nemaži finansiniai nuostoliai (...).

PLB gyvenime buvo gražių renginių, ypatingų jubiliejų. Tad jiems paminti buvo skiriami atskiri „Pasaulio lietuviui“ numeriai. Štai 1975 metų 20 numeris buvo skirtas trečiajam PLJK, 1978 metų vienas iš numerių buvo skirtas pirmosioms PLD, 1981 metų 10 numeris – Australijos lietuvių Bendruomenės jubiliejui, 2000 metų 8 numeris – dešimtajam PLB Seimui.

Nuo 1978 metų lapkričio mėnesio redakcijos vairą perėmė R. Kasparas ir R. Sakadolskis bei techninis redaktorius Clementas Dėdela (1978 metų spalio-lapkričio mėnesio numerį re-

dagavo A. Juodvalkis). Netrukus prie jų prisijungė L. Rimkus, E. Sakadolskienė bei D. Kojelytė (ji 1979–1981 metais dirbo administratore). Pakito „Pasaulio lietuviui“ išvaizda, šriftas. Be techninių patobulinimų, keitėsi ir turinys: daugėjo skyrių, didėjo jų apimtys. Greta skyrelių „Lietuva“, „Politika“, „Kultūra“, „Visuomenė“, „Švie-

Stasys Barzdukas.

timas ir auklėjimas” atsirado „Mokslo“, „Sporto” (ši skyrių 1981 metų lapkričio–1992 metų birželio mėnesiais redagavo Vytautas Grybauskas) skyriai. Kita vertus, žurnalo puslapiuose buvo publikuojami ilgi, išsamūs straipsniai, gvildenantys vieną ar kitą klausimą. Tuo ypač pasižymėjo 1980 metų „Pasaulio lietuviui“ numeriai (priminsime, jog nuo 1981 metų sausio vyriausiuoju redaktoriumi buvo R. Sakadolskis). Tačiau leidinys pradėjo vėluoti. Šis „negalavimas“ sumažino prenumeratorių skaičių (jų tebuvo apie 2900). Todėl reikėjo imtis gaivinimo priemonių.

Nuo 1981 metų sausio į redakciją sugrįžo buvęs redaktorius B. Nainys, jam talkino R. Kasparas (iki 1986 metų rugpjūčio), o administratore buvo B. Kronienė (nuo 1981 metų birželio iki 1998 metų lapkričio, jai padėjo Romas Kronas). Jis iš naujo ėmė telkti bendradarbius, ieškoti medžiagos. Be to, redaktoriui teko begalė kitų darbų: užsakyti ar atrinkti medžiagą, skaityti korektūras, parinkti nuotraukas, jas parengti spaustuvei ir t. t. Tačiau sunkus ir atkaklus darbas davė rezultatų. „Pasaulio lietuviui“ talkino vis daugiau bendradarbių, kaip antai Kęstutis Sušinskas, Gytis Liulevičius, Danutė Račiūnaitė, Edvardas Tuskenis, Pranas Naris, Aleksas Vitkus ir kiti, tarp bendradarbių buvo antros ir trečios kartos lietuvių, jį skaitė, jam aukojo vis daugiau lietuvių. 1983 metų žurnalo duomenimis „Pasaulio lietuvis“ lankė 28 kraštų lietuvius ir pasiekė pavergtą Lietuvą. Daugiausia žurnalą prenumeravo JAV lietuviai (apie 2600), apie 300 Australijoje, kiek mažiau Kanadoje (apie 250), dar mažiau Vakarų Vokietijoje (apie 130), nedaug

prenumeratorių buvo Brazilijoje (apie 80), Didžiojoje Britanijoje (apie 60), Belgijoje (apie 40), Kolumbijoje (apie 30), Venesueloje (kiek daugiau negu 20), kituose kraštuose – dar mažiau. Leidinio tiražas siekė apie 3900 egzempliorių. Žurnalas plėtojo bendruomeninę kryptį, pabrėždamas lietuvių išlaikymo būtinybę, keldamas laisvos ir nepriklausomos Lietuvos mintį.

Leidinyje atsispindėjo lietuvių tautos pastangos ir siekis atgauti laisvę, tautiečių išeivijoje parama šiuose darbuose. Ypač daug vietos šioms karštomis politinėms temoms – Lietuvai, besivaduojančiai iš sovietinės priespaudos, jos vidaus gyvenimo apžvalgai, taip pat įvairių kraštų lietuvių išeivių pastangoms padėti jai – buvo skirta 1990 ir vėlesnių metų numeriuose.

PLB šeimai pasipildžius naujais nariais, žurnalas tapo dar įdomesnis. Iki tol palyginus nedaug buvo rašoma apie lietuvių gyvenimą etninėse Lietuvos žemėse, Rusijos platybėse. Tiesa, kiek daugiau buvo informuojama apie tautiečius Lenkijoje. Jaučiama buvo, jog tenyksių lietuvių problemos yra visos PLB rūpestis. Dabar rubrikoje „Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje“ plačiai ir išsamiai buvo aprašomas tautiečių gyvenimas buvusioje SSRS.

B. Nainys žurnalą redagavo iki 1998 metų. Jam pasitraukus iš pareigų, „Pasaulio lietuvi“ redaguoti teko V. Kamantui ir R. Kučienei. Jiems talkino Audronė Norušienė, dirbusi nuo 1988 metų. Kiek vėliau prie jų prisijungė Arvydas Reneckis, redagavęs 1998 metų gruodžio–1999 balandžio numerius. Naujas redaktorius įnešė tam tikrų naujovių. Žurnale pradėtos spausdinti Eltos žinios apie Lietuvą ir lietuvius. Vėl pasirodžiusi sporto skyrelė nuo 1999 m. redagavo Edvardas Šulaitis. A. Reneckiui pasitraukus iš redaktoriaus pareigų, žurnalo leidyba teko redakcinei kolegijai (ją sudarė Jūratė Budrienė, Vytautas Kamantas, Gražina Kamantienė, Regina Kučienė, Viktoras Kučas, Leonas Narbutis, Edvardas Šulaitis), o administravimo reikalus tvarkė Laima Zavisauskienė (nuo 1998 metų gruodžio iki 2000 metų gruodžio). Nuo 1999 metų rudens į „Pasaulio lietuviui“ redakciją

atėjo Aušra Veličkaitė, kuri pamažu perėmė redaktorės pareigas. Netrukus atsirado nauja skiltis „Nauji namai“, kurioje buvo kalbinami atvykę iš Lietuvos ar persikėlę į Lietuvą tautiečiai, taip pat buvo sumažinta bendro pobūdžio informacijų apie Lietuvą.

Sustojus „Švietimo gairių“ leidybai, tokiu pavadinimu „Pasaulio lietuviui“ žurnale švietimo klausimams nagrinėti nuo 1992 metų sausio numerio buvo įvestas savarankiškas skyrius. Ši skyrių redagavo R. Kučienė. Skyriuje spausdinama daug aktualios medžiagos apie lietuviškas mokyklas įvairiuose kraštuose, apie JAV LB Švietimo Tarybos darbą.

1999–2001 metai PLB gyvenime – jubiliejų metai: 1999 metais minimas Lietuvių Chartos 50-metis, 2000 metais įvyko PLB jubiliejinis dešimtas Seimas, vienuoliktoji Tautinių šokių šventė Toronte, 2001 metų pradžioje surengtas dešimtas PLJK, paminėtos Vasario 16-osios gimnazijos 50-osios metinės. Visus šiuos ir kitus renginius aprašė „Pasaulio lietuvis“.

Nuo 2000 metų rudens nelengvas redaktorės darbas teko R. Kučienei. Padedama administratoriaus V. Kučo ir E. Šulaičio ji tęsė žurnalo redagavimą. Nauja redaktorė kiek pakeitė leidinio turinį – sumažėjo politinių straipsnių, daugiau dėmesio buvo skiriama kultūros, švietimo, kraštų veiklos temoms.

Tačiau nepaisant įvairių pakeitimų, žurnalo skaitytojų po truputį mažėja. 2002 metų „Pasaulio lietuvis“ buvo spausdinamas 1500 egzempliorių tiražu. Daugiausia skaitytojų gyveno JAV (1000), Kanadoje (100), Australijoje (60). 250 „Pasaulio lietuviui“ egzempliorių buvo siunčiama į PLB Atstovybę Vilniuje, iš kur jis pasklisdavo po Rytų kraštus ir Lietuvą.

(...) Galima teigti, jog žurnalas, pasklindantis po daugiau kaip 35 šalių lietuvių namus, tapo tvirta jų jungtimi ir užima svarbią vietą tarp užsienio lietuvių spaudos leidinių.

Pastaba. Šiame straipsnyje nepaminėtos (kn. išleista 2004 m.) dar dvi redaktorės – Živilė Makauskienė, redagavusi žurnalą 2003–2006, ir Audronė Viktorija Škiudaitė, redagusi jį 2006–2011.

„Pasaulio lietuviui“ redakcija 1977 m. Pirmoje eilėje iš k.: Romas Kasparas, Bronius Nainys, Stasys Džiugas. Antroje eilėje: Kazys Barzdukas ir Pranas Razminas.

V. Noreikos nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Argumentų, kodėl turime gerą Prezidentę, – nuolat daugėja. Spalio 28-ąją išgirdome dar vieną argumentą, kodėl Dalia Grybauskaitė – puiki Prezidentė, neabejotinai verta antrosios kadencijos. Omenyje turiu Seimo pirmininkės Loretos Graužinienės netaktišką akibrokštą, mestą Lietuvos parlamento rūmuose gausiai susirinkusių Europos Sąjungos politikų akivaizdoje.

Primityvu kaltinti Prezidentę, kam ši ryte neatvyko į Seimą pasveikinti užsienio diplomatų, jei vakare numatytas oficialus priėmimas Daukanto aikštės rūmuose. O atsiprašinėti už nepadarytas Prezidentės nuodėmes, tarsi Lietuvos vadovė būtų etiketo reikalause nesusigaudanti naujokė, – net įžūlu. Bet liūdnai pagarsėjusios Darbo partijos statytinei svarbu žūtibūt mesti nepasitikėjimo šėšėlį. Gal atsiras tokių, kurie patikės Prezidentę esant netaktišką? Gal bus tokių, kurie bandys šią temą paversti svarbiausiu savaitės skandalu? Gal ši „žinia“ atitrauks visuomenės dėmesį nuo žlungančio Viktoro Uspaskicho bylų?

Naivuolių, kurie patikės Seimo pirmininkės „nuoširdžiu rūpesčiu“, – būtinai atsiras. Naivuolių visuomet daugiau už tuos, kurie stengiasi „žvelgti giliau ir atidžiau“. Pirštinė juk mesta gir-dint užsienio svečiams. Bet naivuoliai – pusė bėdos. Didžiausias nuostolis, kai užsienio diplomatams brukte brukama nuomonė apie susiskaldžiusią Lietuvą. Absoliučios vienybės niekad nebuvo ir nebus. Absoliučios vienybės nereikia net siekti. Ir vis dėlto per didelė nuomonių įvairovė, ypač kai žvalgomasi į visiškai priešingas puses, – bloga situacija.

• • •

Įsiminė žurnalisto Artūro Račo komentaras „D. Grybauskaitės draugų sąrašas“, neseniai paskelbtas asmeniniame portale racas.lt. Žurnalistas skrupulingai išvardina tuos, kurie šiuo metu remia D. Grybauskaitę. Suprask, mūsų Prezidentė turi daug įtakingų draugų tiek saugumo įstaigose, tiek žiniasklaidoje, tiek partinėse struktūrose. Bet Prezidentės draugai patys turi silpnųbių, ydų, be to, Prezidentę jie remia labiau dėl asmeninės naudos, nei nuoširdžiai tikėdami Prezidentės padorumu, neklystamumu ir principingumu. Taigi šių eilučių autoriui pasirodė, jog apie Prezidentę formuojama neigiama nuomonė remiantis dar ir taisykle „pasakyk, kas tavo draugai, ir aš pasakysiu, kas esi tu pats“.

Profesionali žurnalisto A. Račo analizė, žinoma, – verta dėmesio. Juolab kad Lietuvoje tikrai nėra šventųjų. Visi mes turime didesnių ar mažesnių nuodėmių. Turi jų ir Prezidentė. Bet kas ir kada paskelbs išsamų D. Grybauskaitės priešų sąrašą? Kas paaiškins, kas ir kodėl puola Prezidentę, rašo apie ją neigiamas knygas, rengia tendencingas spaudos konferencijas? Kruopštus Lietuvos vadovės priešų ir draugų sąrašų palyginimas daug kam atvertų akis. Tokio pobūdžio sugretinimas padėtų susigaudyti, ko iš tiesų siekia aršiausi Lietuvos vadovės oponentai.

• • •

Kadaise rezervuotai žvelgiau į Prezidentę Dalią Grybauskaitę. Man atrodė, jog į Prezidento postą Lietuvoje gali patekti tik tie, kuriems ne itin rūpi lietuviški interesai. Ilgokai abejočiau, ar į Prezidentūrą įmanoma įžengti itin sąžiningam, principingam, tvarką šalyje įvesti tvirtai nusprendusiam ir tai padaryti gebančiam žmogui. Laikiausi pozicijos, jog tokiai asmenybei į Prezidento postą patekti neleis tie, kuriems nereikalingas nei sąžiningumas, nei principingumas, nei tvarka. Nes būtent blogiukų rankose – lėšos ir įtakingi leidiniai.

Bet dabar tampu Prezidentės D. Grybauskaitės šalininku. Kuo arčiau ji šiandien puolama, tuo jos nuopelnai Lietuvai, man regis, – ryškesni, akivaizdesni. Ryškiausias Prezidentės D. Grybauskaitės nuopelnas – nenuolaidžiavimas Rusijai, tvirta provakarietiška pozicija siekiant atsikratyti milžiniškos „Gazpromo“ ir kitų panašių darinių įtakos.

• • •

Šia savo nuomone pasidalinau su buvusia kolege Lina Pečeliūniene. L. Pečeliūnienės pozicija man žymiai priimtinesnė, nei žurnalisto A. Račo pastabos.

Duodama interviu L. Pečeliūnienė sakė, jog niekada nebalsuotų už politiką, kuris žada įvesti tvarką ir pasirūpinti paprastu žmogumi. „Nes tuo-

Kodėl Dalia Grybauskaitė – gera Prezidentė

GINTARAS VISOCKAS

met gausiu Rolandą Paksą arba socialistą, o tai prieštarauja mano pažiūroms. Aš net sudrebu iš pykčio, kai išgirstu tokią retoriką. Tvarką valstybėje nustato Konstitucija ir įstatymai, o ne vieno asmens daužymas kumščiu į stalą. Tvarkytis privalome visi ir kasdien“, – teigė buvusi „Lietuvos aid“ ir „Vals-tiečių laikraščio“ politikos apžvalgininkė.

Ji nenorėjo sutikti ir su pastaba, jog „blogiukų rankose – lėšos, intrigos ir įtakingi leidiniai“. Žurnalistės L. Pečeliūnienės įsitikinimu – tai iš sunkiai išnarpliojamos sąmokslų teorijos srities. Jos manymu, visko yra Lietuvoje: ir blogio, ir daug gėrio, kuris nepelnytai užmiršamas ar net sudaužomas viena kuoka: „visi jie tokie“.

Įdomiausia buvo išgirsti, kodėl kolegė balsavo už Prezidentę D. Grybauskaitę pirmąjį sykį ir kodėl balsuos antrą kartą, jei ji sieks Lietuvos vadovo posto.

Štai koks buvo žurnalistės L. Pečeliūnienės atsakymas.

„Man nepatiko jos žadama kova su oligarchais, nes pagal klasikinį apibrėžimą oligarchas Lietuvoje yra tik vienas Viktoras Uspaskichas. Visi kiti yra civilizuotos (arba dar ne visai) interesų grupės su civilizuotu (arba dar ne visai) lobizmu. Man nepatinka, kai išsirenkamas neįvardintas baubas oligarchas (kaip velnio sinonimas) ir žadama su suo kovoti.

Man nepatiko ir tai, kad D. Grybauskaitė neat-skleidė savo pažiūrų sistemos. Atkreipiau dėmesį į tai, kad D. Grybauskaitės biografija negraži (net po Kovo 11-osios neapsisprendė eiti už Lietuvą). Žinoma, aš norėčiau viešos jos atgailos, bet suprantu, kad taip apsinuoginti žmogui sunku. Būtų užtekę vieno sakinio: aš per vėlai patikėjau Lietuvos valstybe, bet patikėjusi dirbu jai visa širdimi. Ir to sakinio aš geidžiau ne savo jautriai sielai pavirpinti, bet tam, kad mano Prezidentė nebūtų dėl biografijos šantažuojama.

Ir vis dėlto už ją balsavau, vadovaudamasi vieninteliu kriterijumi: man nebus gėda, kai ji atstovaus mano valstybei (dėl visų kitų kandidatų buvo gėda).

Pirmais D. Grybauskaitės prezidentavimo metais buvau smarkiai nusivylusi. Aikštinga valdovės pozicija, arogantiškas pareiškimas, kad Lietuva nebebus JAV politikos įkaitė, ir kaprizingas atsakymas vykti į Prahą susitikti su Barack Obama (o juk Amerika – stipriausia ir nuosekliausia Lietuvos sąjungininkė laisvės kelyje).

Sykį buvau pakviesta į Prezidentės susitikimą su politikos žurnalistais. Paklausiau ten kažko, kas D. Grybauskaitei nepatiko, ir ji kirto: „O jūs kas – politologė?“. Prisimeni, Prezidentas Valdas Adamkus net dalyvavo mūsų vakarėliuose „Valstiečių laikraštyje“, ir kalbėdavom su juo apie politiką labai atvirai. Kai ateidavau pas jį interviu, jis šypso-damasis pasitikdavo: „Mano kritikė atėjo“.

Man tas susitikimas su D. Grybauskaite buvo kaip kultūrinis šokas. Bet jau tada supratau: ji labai rūpinasi, kad neperžengtų Konstitucijos suteiktų Prezidento galių. Ir netarnaus nė vieniui interesų grupei, nors jau buvo norinčių ją pasisavinti. Todėl, kad ir koks bjaurus buvo pirmas išpūdis, vyliausi: D. Grybauskaitė – vis dėlto ne R. Paksas.

Aš vėl balsuosiu už D. Grybauskaitę. Ir štai dėl ko. Kai ji susitiko su Vladimiru Putinu, be abejonės, Kremliaus noras buvo ją (ir Lietuvą) pasidaryti savo satelite. Galime neabejoti, V. Putinas ją viliojo ir meduoliu, ir botagu grasino. Tikriausiai šantažavo ir jos biografija (kai tai nepasisekė, biografija atiduota tąsyti mūsiškiams užribiniams). D. Grybauskaitė tada atsilaikė, nepasidavė. Ir tai, kad Rusija nepririšusi Lietuvos nutraukė atominės elektrinės statybą Karaliaučiaus krašte, yra jos nuopelnas. Dabar jokios nuomonės neturintis premjeras Audrius Butkevičius dėl kelių centų nuolaidų už dujas gali įkišti Lietuvą į „Gazpromo“ kilpą. Bet man jau ramiau – Prezidentė neleis.

Šiemet sušildyti santykiai ir su Amerika. Labai stebėjau, kaip Barack Obama žiūri į D. Grybauskaitę tame susitikime su Baltijos valstybių vadovais

Baltijos chartijos pasirašymo jubiliejaus proga. Jo žvilgsnis sakė štai ką: na, bjauraus ji charakterio, bet labai protinga. Ir vėl didžia-vausi: tai mano Prezidentė.”

• • •

Įsiminė ir paskutiniajame žurnalo „Vals-tybė“ numeryje paskelbti redaktoriaus Eduar-do Eigirdo straipsniai, kuriuose jis išsamiai aiškinasi, kas ir kodėl nūnai kritikuoja Prezi-

dentę Dalią Grybauskaitę. Ypač iškalbingos šios eilutės: „Prezidentės Dalios Grybauskaitės pergalės nėra tokios akivaizdžios, o kritikos bangos yra nuo-latinės ir ne ką mažesnės nei tos, kurios tenka J. Kazlauskui po pralaimėtų rungtynių. Todėl kartais labai sunku įvertinti, ar tam tikri Prezidentės veiksmai yra pakankami, kad galėtume ją nuošir-džiai nominuoti Lietuvos metų žmogaus titului. Vis dėlto, atsižvelgdami į tai, kad šiandien būtent ji už-tikrina Lietuvos laisvei būtinų energetinio nepri-klausomumo projektų įgyvendinimo testinumą, no-minuojame Prezidentę Metų žmogaus titului“.

• • •

Prieš keliolika dienų teko dalyvauti parlamen-taro Manto Adomėno vienoje Vilniaus kavinėje su-rengtoje diskusijoje dėl V. Uspaskicho ateities. Dis-kusijos būta rimtos. Joje dalyvavo ir lrytas.lt, ir 15min.lt redaktoriai, ir buvęs premjero Andriaus Kubiliaus patarėjas. Ginčytasi, ar V. Uspaskichas – jau mušta korta, ar vis tik dar sykį atsigaus kaip Fe-niksas iš pelenų. Sudomino buvusio konservatorių premjero patarėjo kritiškos pastabos, jog Lietuva, kiekviena proga komentuo-dama V. Uspaskicho iš-sišokimus, šį politiką tik sureikšmina. Lietuva tu-rėtų ginčytis dėl kur kas svarbesnių – geopolitinių, energetinių – temų. Tačiau jas kažkodėl užgožia Darbo partijos byla. Tokia nuostata, matyt, skati-nama net specialiai: tegul lietuviai, modeliudami valstybės ateitį, nukrypsta į lankas ir šunkelius.

Su tokia buvusio premjero patarėjo Virginijaus Valentinavičiaus nuomone sunku nesutikti. Čia dar būtų galima prisiminti ir temą, kas ir kodėl puola didelių, rimtų klaidų nepadariusią Prezidentę? To-kie debatai būtų ne mažiau įdomūs nei svarstymas, kur ir kada pasitrauks dėl juodosios buhalterijos kaltinamas darbiečių vadovas.

LAIŠKAI

„DRAUGO“ REDAKCIJAI

Vidai Kuprytei („Kokie žodžiai, toks ir galvoji-mas“, 2013.10.17) gerai atsakė Henrieta Vepštienė (2013.10.19). Prie jos atsakymo norėčiau pridėti faktą iš savo asmeninės patirties.

Per Clevelando „Aušros“ aukštesniosios litua-nistinės mokyklos gyvavimo 15 metų kasmet pir-mąją mokslo metų dieną naujus mokinius/studen-tus paklausiu, ar Lietuva ilgiau buvo laisva, ar oku-puota. Kaip manote, kiek teisingų atsakymų gaunu? Retai daugiau kaip po vieną, kartais nė vieno. Ko-dėl? Mokiniai prisimena girdėję: nepriklausoma Lietuva 1918–1940; na, ir po 1990, Mindaugas, Gedi-minas, Vytautas, dviejų tautų respublika... jų gal-vose kažkodėl nesiriša su nepriklausomybe. Nepri-klausoma Lietuva – 1918–1940. Kalėm, kalėm ir įka-lėm!

Tada parodau laiko linijas, kuriose lietuvių tautos ir valstybės kūrimosi laikotarpis nubrėžtas mėlynai, nepriklausomos Lietuvos – žaliai, okupuotos – raudonai. Nustemba: to raudono nedaug!

Kam „tarpukaris“ nepriimtinas, tas, kalbėda-mas apie Lietuvą, gali pridėti žodį „nepriklausoma“: **tarpukario nepriklausoma Lietuva**. Tai pri-mins, kad 1918–1940 buvo tik vienas iš kelių laiko-tarpių, kai Lietuva buvo nepriklausoma.

Vida Bučmienė
Cleveland, OH

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

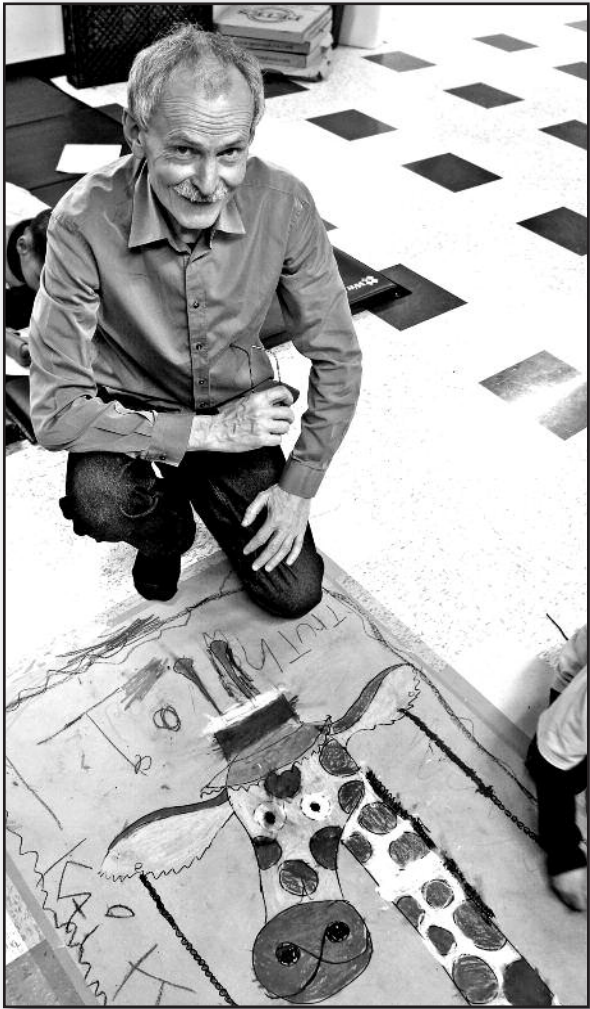
„DRAUGA“
galite užsisakyti ir internetu:
www.draugas.org

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Lietuvis dailininkas su vaikais Washingtonė kūrė žirafas

Dailininkas Kęstutis Kasparavičius žirafų nekolekcionuoja, bet jas įamžina fotografijose.

VAIDA LOWELL

Ar jums teko kada matyti tikro dydžio žirafą? Neabejoju, dažnas atsakytų – žinoma, televizijos ekranuose, žurnaluose, zoologijos soduose ar gamtoje. „Gyvo dydžio žirafą“ buvo galima išvysti ir „Kids Euro“ festivalyje Washingtonė. Tiksliau – ne vieną, o net šešias, sukurtas popieriaus lapuose garsaus lietuvių dailininko Kęstučio Kasparavičiaus ir vaikų rankomis.

Spalio 16–lapkričio 13 d. Washingtonė vykstančiame festivalyje dalyvauja net 28 Europos Sąjungos valstybės. Festivalis yra skirtas supažindinti vaikus su Europos menu ir kultūra. Mėnesį truksiančiame renginyje įvyks daugiau nei 200 renginių, skirtų vaikams nuo 2 iki 12 metų. Vienas pagrindinių rengėjų ir globėjų – Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Lietuvos Respublikos ambasada Washingtonė. Pirmą kartą oficialiu festivalio logotipu buvo pasirinktas lietuvių dailininko – **Kęstučio Kasparavičiaus** – piešinys. Lietuvai renginyje atstovavęs rašytojas ir dailininkas vaikams kuria jau apie 30 metų.

Kęstutis Kasparavičius, gimęs ežerų ir miškų apsuptyje Aukštadvarėje, žinomas ne tik Lietuvoje, bet ir už Lietuvos ribų: Europoje, Amerikoje bei Azijoje. Jis yra iliustravęs daugiau negu pusšimtį knygų, ir jo kūrybą galima perskaityti 20 kalbų. Dailininkas yra pelnęs ne vieną apdovanojimą tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Kaip pats įvardija, jo kūryba skirta 4–8 metų vaikams.

Kai kurios knygos Kęstučio ne tik iliustruotos, bet ir parašytos. Tai bei „Kvailio istorijos“, „Trumpos istorijos“, „Braškių diena“, „Dingęs paveikslas“, „Sodininkas Florencijus“ bei „Kiškis Morkus Didysis“.

Festivalyje dailininkas vaikus ir jų tėvelius kvietė į meistrų pamokas piešti „Gyvo dydžio žirafą“. Žirafa – knygos „Kiškis Morkus Didysis“ herojė. Apie šį festivalį ir žirafas pakalbinome Washingtonė viešėjusį dailininką.

– „Kids Euro“ festivalyje jūs pristatėte Lietuvą. Oficialiu festivalio logotipu pasirinkta jūsų iliustracija. Kaip tokį organizatorių sprendimą vertinate jūs pats?

– Atstovauju ne aš vienas. Lapkričio 2–5 d. Washingtonė dar viešės ir savo pasirodymus surengs „Psilikonos teatras“ (rež. Aukšė Petrulienė ir Darius Petrusis).

O tai, kad festivalio logotipu buvo pasirinkta mano iliustracija, man buvo netikėta ir, žinoma, malonu. Be to, festivalio leidinyje yra panaudotos dar kelios mano iliustracijos. Leidinio tiražas – 250,000 egzempliorių, iš kurių 150,000 buvo išsiuntinėta su „Washington Post“ (didžiausias Washingtono dienraštis – red.). Kaip pajuokavo kultūros atašė Evaldas Stankevičius, tai neabejotinai didžiausias kokio nors mano kūrinio tiražas. Aš pats neat-sistebiu, kaip iš viso galima per trumpą laiką išplatinti tokį didžiulį kiekį leidinių.

– Meistriškumo klasės su vaikučiais dėl užsitęsusių JAV biudžeto krizės buvo perkeltos iš Martin Luther King memorialinės bibliotekos į vietines mokyklas. Ar tai neaptemdė renginio?

– Deja, jau taip sutapo, kad buvau vienas pirmųjų festivalio dalyvių. Atvykau į Washingtoną tuo metu, kai dar tebesitęsė tas nelemtas „vyriausybės veiklos sustabdymas“.

Taigi renginius, planuotus Martin Luther King ir Congress bibliotekose, teko perkelti į vietines mokyklas. Patys meistrų klasės renginiai man bet koku atveju patiko, nes visada labai įdomu pakeliauti ir susipažinti su įvairių šalių mokyklomis, vaikais, mokytojais ir net tėveliais.

Rugsėjo mėnesį lankiausi Kolumbijoje, kur dalyvavau labai įdomiame projekte: Juego Literario de Medellin. Ten per dešimt viešnagės dienų teko sudalyvauti dvylikoje panašių renginių. Ir dabar buvo labai smagu palyginti ir pačias mokyklas ir vaikų temperamentą.

– Kur dabar galima šias žirafas vaikams pamatyti?

– Žirafos liko tos vietose, kur jas ir piešėme. Kai kurias susivynioję išsinešė vaikų tėveliai. O vieną jų teko net padalinti per pusę.

Negerai buvo tik tai, kad viskas buvo nežinioje iki pat paskutinės valandos. Buvo keičiamos ir vietos, ir laikas. Planuotas mūsų knygų iliustruotojų parodos atidarymas pirmąją festivalio dieną M. L. King bibliotekoje iš viso neįvyko. Į abu „Tikro dydžio žirafos“ piešimus Congress bibliotekoje buvo užsiregistravę po 25–26 dalyvius. Tuo tarpu į paskutiniu momentu perkeltus renginius kitoje vietoje atėjo visai nedaug vaikų ir jų tėvelių. Manau, kad tik nepaprasto Lietuvos kultūros atašė Evaldo užsispyrimo ir atkaklumo dėka, tie mūsų renginiai iš viso įvyko. Taip pat Evaldas vėliau pats surengė ir anksčiau minėtąją iliustracijų parodą.

Esu tikras, kad tiems festivalio dalyviams, kurie atvyko ar atvyks vėliau nei aš, pasisekė kur kas labiau ir viskas vyks žymiai sklandžiau.

– „Tikro dydžio žirafos“ piešimas su vaikais – viena iš jūsų meistrų klasių, kurią siūlote vaikučiams. Kodėl pasirinkote „Tikro dydžio žirafos“, o ne, tarkim, „Baltojo dramblio“ piešimą „Kids Euro“ renginyje?

– Aš esu parengęs keletą piešimo su vaikais projektų. Tai „Tikro dydžio žirafa“, „Baltasis sėkmės dramblys“, „Skraidančios knygos“, „Sapnų katytė“ ir „Žuvų paradas“. O žirafą pasirinkau todėl, kad jis pats smagiausias ir daug kartų išbandytas tiek Lietuvoje,

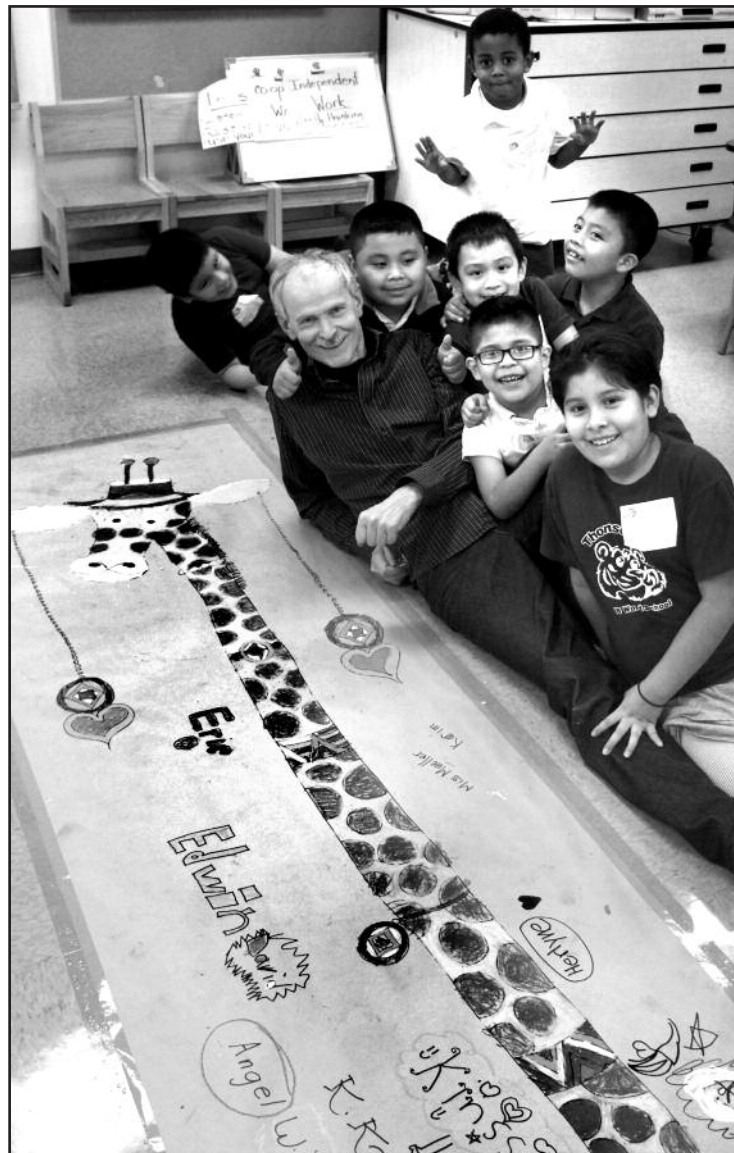

Meistriškumo pamokose Kęstutis Kasparavičius vaikus mokė piešimo gudrybių.

tiek kitose šalyse.

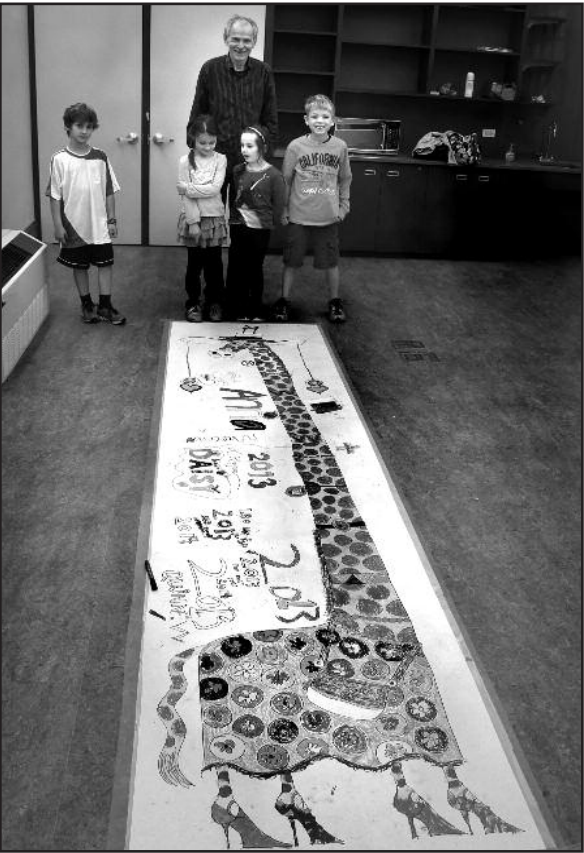
Ne visi mano projektai pasiteisina. Tik keletą kartų nupiešus, būna aišku, ar idėja buvo gera ar ne. Žirafa gera tuo, kad ji piešiama ant ilgo 5–6 metrų popieriaus lapo, priklijuoto lipnia juosta prie grindų ir vienu metų aplink ją gali sutilpti, prikaupti ar net prigulti gana daug vaikų. Vaikams patinka, kad per tokį trumpą laiką (per maždaug 1 valandą) jų dėka gimsta toks didelis ir spalvingas piešinys.

– „Tikro dydžio žirafos“ piešimas skamba labai žaismingai. Esate pasakojęs, kad viskas prasidėjo nuo labai mažo žirafos eskizo knygelei „Kiškis Morkus Didysis“, kai jos dydis tesiekė vos 6 centimetrus, o pavertus iliustra-

„Tikro dydžio žirafą“ kartu su dailininku K. Kasparavičiumi piešę vaikai džiaugėsi savo rezultatu.

K. Kasparavičiaus asmeninio archyvo nuotraukos

Per trumpą laiko tarpą vaikai kartu su lietuviu dailininku sukūrė spalvingą ir žaismingą piešinį.

ciją ant šono, žirafos ūgis šoktelėjo iki 34,5 centimetrų. Kelias ir kokio dydžio žirafas nupiešėte „Kids Euro“ susitikimuose?

– Washingtone vietoje planuotų keturių „Tikro dydžio žirafų“ nupiešėme šešias.

Visos jos buvo vidutinio žirafos ūgio: maždaug 5 metrų.

– Kokio ūgio žirafos gimsta kituose renginiuose? Kiek jų jau yra ir kur jos visos keliauja po renginių?

– Tų žirafų pripiešiau tikrai labai daug. Negačiau pasakyti tikslaus jų skaičiaus, bet Lietuva jomis nuklota skersai išilgai, o ir kitur jų nemažai pripiešta: Vakarų Europos šalyse, Ukrainoje, Pietų Korėjoje, Kolumbijoje, Meksikoje, o dabar ir JAV.

Pati didžiausia žirafa buvo nupiešta Kroatijos mieste Šibenike vaikų festivalio metu. Jos ūgis buvo 9 metrai.

Žirafos visada lieka tose vietose, kur ir buvo piešiamos, t. y. mokyklose, bibliotekose ar klubuose. Aš pats jų ne kolekcionuoju, tik nufotografuoju.

– „Kids Euro“ renginyje dalyvavo 28 Europos Sąjungos valstybės. Ar daug lietuvių vaikučių susirinko į susitikimą su jumis?

– Lietuvių vaikų buvo nedaug. Bet tai visiškai suprantama dėl mano anksčiau paminėtų priežasčių.

– Kur artimiausiu metu gims kita žirafa?
– Artimiausiu metu esu sutaręs vėl keliauti į keletą Lietuvos mokyklų ir bibliotekų.

– Ačiū už pokalbį.

Plakatas: Dailininko K. Kasparavičiaus iliustracija pui-kuojasi ant oficialaus „Kids Euro“ plakato.

Mylias nuskrیدes, darbais ir mintimis sugrižes...

Mokinių dovana – daina ir šokis.

Rengėjų nuotr.

Žmogaus gyvenimo kelias – tai tarsi paukščio skrydis begalinėse erdvėse. Paukščiai, palikdami savo gimtus lizdus, leidžiasi tolimon kelionėn, bet ir vėl grįžta. Žmogaus skrydis į gyvenimo tolius yra nenusipėjamas, pilnas netikėtumų, ieškojimų, atradimų. Ir nuveda tas kelias kartas į pačias tolimiausias pasaulio šalis. Gal mes vejame paukščius, o gal toks yra mūsų likimas?

Ar žinojo Algimantas Kezys, kurio 85-ąsias metines šiemet švenčiame, kad jis, nuskrیدes mylių mylias savo darbais išgarsės pasaulyje? O gimė jis 1928 metais, spalio 28 dieną, mažame Vištyčio miestelyje, supamo gražios gamtos. Gal čia jis ir pajuto tą grožio paslaptį? Kas galėjo žinoti, kad iš šio berniuko išaugs žinomas meninės fotografijos meistras, knygų leidėjas, parodų organizatorius ir be galo mylintis Lietuvą žmogus.

Mūsų mokyklos mokiniai didžiuojasi savo kraštiečiu ir gėrįsi jo meninėmis fotografijomis, jo kūryba. Mokykloje surengėme Algimanto Kezio darbų parodą. (Šias fotonuotraukas yra padovanojęs mums ankstesnio savo apsilankymo į tėviškę metu) Prisimintas jo nueitas kūrybinis kelias, ieškojimai ir atradimai. Neveltui Algimantas Kezys apie save sako: „Mano kelias – tai lyg kokio keliauninko, kurį žavi šešėliai, atspindžiai. Savo nuotraukose nieko nereklanuoju, tik dalinuosi džiaugsmu, kad atradau grožio spindulėlį kurioje nors žemės kertelėje...“

Dalintis džiaugsmu – didelė žmogaus vertybė. Neveltui sakoma, kad nieko nėra svarbiau, kaip tą grožį, svajonę, savo mėlynąją paukštę sugauti...

Esame dėkingi Vilkaviškio krašto muziejaus darbuotojams, kad suorganizavo puikų mūsų kraštiečio Algimanto Kezio ir žurnalisto Edvardo Šulaičio, gimusio 1928 metais, spalio 14 dieną, Kybartuose, gimimo metinių paminėjimą. Į šią šventę buvome pakviesti ir mes, Vištyčio Petro Kriaučiūno vidurinės mokyklos mokiniai. Visiems dovanojome liaudies dainą, šokį, muziką, perpintą Algimanto Kezio nuveiktų darbų dvasia.

Manome, kad prisilietę akimis ir širdimis prie didelės vertybės, išmoksime jausti, gėrėtis ir dalintis šio grožio spindulėliu su kitais.

Nuoširdžiai sveikiname Algimantą Kezį ir jo kolegą Edvardą Šulaitį jubiliejaus proga, linkime ilgų kūrybinių metų, sveikatos ir bent mintimis sugižti į gimtinę, į Vištytį.

„... Čia – Gimtinė – Tėviškėlė Žydrą Dangų Rankom Kėlė. Čia Įsižiebė Tava – Žemiškoji Lietuva....“

Vištyčio Petro Kriaučiūno vidurinės mokyklos pradinį klasių mokytoja Zina Daugėlienė ir visa mokinių ir mokytojų bendruomenė

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Aušros Vartų–Kernavės tuntas Pakvietimas vyr. skautėms!

Kviečiame vyr. skaites dalyvauti sausainių „grybukų“ kepimo sueigoje. Sueiga įvyks lapkričio 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p. pas „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto tuntininkę, sesę Nidą Petronienę. Sesė Dalė Gotceitienė mielai sutiko vesti šią sueigą. Bus smagu ir skanu!

Prašome paaukoti po 10 dol. produktų išlaidoms. Kiekviena dalyvė namo parsineš po maišelį „grybukų“.

Apie dalyvavimą praneškite iki lapkričio 8 d. Daugiau informacijos suteiks sesė Nida el. paštu:

petroniai@yahoo.com
arba
tel. 630-321-0630.

A. a. Vytauto Namiko skautiško kelio ženklai

Atvykę į mūsų a. a. brolio skauto Vytauto Namiko atsišveikinimą, spalio 17 d., laidojimo koplyčioje, matėme karste jo tipiškai ramų veidą, šalia žmoną Alę su šeima ir ant karsto jo skautišką fetrą bei atremtą skauto vyčio lazda. Visa tai liudijo jo beveik aštuonių dešimčių metų gražaus pasireiškimo kelią lietuviškoje skautybėje.

Vaikystėje sužinojome ir stropiai išmokstame taip vadina-mus skautiškų kelio ženklus. Tai, pvz., „šiuo keliu eik“, „šiuo keliu neik“, „išsiskyrėme“, „lauk manęs čia“, „nuėjau namo“ ir kt. Vaikų žaidimuose tai daugiausia praktiški ugdymo elementai, tačiau vėliau, jau subrendus, jie gali būti suprasti ir kaip gyvenimo simboliai. Neabejotina, kad būdamas vaiku Veli-onis tais ženklais sekė, juos išsamonino. Jau subrendęs, užimdamas vadovaujamas pareigas, juos dėliojo kitiems.

Laidojimo koplyčioje susirinkusiųjų nuotaiką gaubė likimo simboliais dar tapę „išsiskyrėme“ ir „nuėjau namo“. Taip, to išsiskyrimo kryžkelėje brolis Vytautas iškeliavo vienas, palikęs šiame pasaulyje mus visus. Koplyčioje jo palikimas sakyte sakė, kad jau „išėjau namo“ – į Didžiojo Tvėrėjo namus.

Šią siūlomą ženklų simboliką patvirtina Robert Baden-Powell antkapinis paminklas Pietų Afrikoje. Jame taip pat yra išgraviruotas prasmingas ir iškalingas skautiškasis „nuėjau namo“ apskritimas su ratuku viduryje.

Šiuo keliu eik • neik • išsiskyrėm • nuėjau namo

Vakare laidojimo koplyčioje ir kitą dieną prie kapo duobės po maldų nuaidėjo mūsų visų su a. a. Vytautu daug kartų giedoti „Ateina naktis“ dainos „Diev's yra čia“ paskutiniai žodžiai.

Kanados skautės paminėjo „Šatrijos Raganų“ 15 metų sukaktį

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Spalio 16 dieną Kanadoje, Hamiltone paminėtos 15-osios moterų skautininkių būrelio „Šatrijos Raganos“ įkūrimo metinės. Jame dalyvavo keliolika garbaus amžiaus būrelio narių. Būrelio narės – nuo 70 iki 90 metų, tarp jų yra ir tokių, kurios skautiškoje veikloje dalyvauja jau beveik 80 metų.

Būrelio vadovė 85-erių metų Antanina Vilimienė dar 1952-aisiais pradėjo skautišką veiklą Hamiltone ir tapo pirmąja lietuvių skautų būrelio šiame mieste tuntininke. Po daugelio metų, 1998-aisiais ji užregistravo Hamiltone skautininkių būrelį „Šatrijos Raganos“ ir tapo pirmąja jo vadove.

Minint 15 metų veiklos sukaktį, pirmiausia buvo prisimintos jau amžinybėn išėjusios būrelio narės, jų atminimui uždegta žvakė. Po to skautės dalinosi prisiminimais, skaitė eilėraščius, dainavo dainas. Būrelio narė Rūta Baltaduonis-Lemon prisiminė, kad dar būdama jauna mergina ji dalyvavo skautų stovykloje, kurios vadovėmis buvo Antanina Vilimienė ir Dana Gutauskienė. Dabar, praėjus daugeliui dešimtmečių jos visos trys yra „Šatrijos Raganų“ būrelio narės.

Šiame minėjime dalyvavo ir A. Vilimienės sūnus, Vokietijos pabėgėlių stovykloje gimęs ir vėliau į Kanadą su lietuviais tėvais persikėlęs inžinierius Joe Williams. Apie „Šatrijos Raganas“ pernai vasario mėnesį jis sukūrė dokumentinį filmą. Šio filmo kūrimas jam buvo nauja ir labai įdomi patirtis.

„Kai aš pradėjau domėtis savo motinos skautiška veikla, sužinojau, kad būrelio narės, kurios tikrai garbingo amžiaus – 80 ar 90 metų ir jos

Sėdi (iš k.): Irena Zubienė, Aldona Petrantonio, Tonė Vilimienė, Dana Gutauskienė, Liuda Stungevičienė. Stovi (iš k.): Rūta Baltaduonis-Lemon, Lisa Lattanzi, Aldona Stanaitienė, Ona Jusienė, Marytė Kalvaitienė. J. Williams nuotraukos

vis dar renkasi ir tęsia veiklą 50 ar daugiau metų. Didžioji dauguma jų – našlės, jos slaugė savo dažniausiai labai sunkiai sirgusius vyrus, palaidojo juos, užaugino vaikus ir tęsė skautišką veiklą, puoselėjo skautijos idealus, viena su kita dalijosi džiaugsmiais ir daug dažniau – skausmais. Šitos moterys – Lietuvos vertybė. Vargu ar tokia istorija dar kada kur nors pasikartos, todėl buvo būtina ją įamžinti“, – pasakojo filmo autorius.

Kaune gimusi J. Williams motina ir iš Rietavo kilęs jo tėvas, patekę į Vokietiją, buvo apgyvendinti Ingolstadt stovykloje. Čia 1947 metais ir gimė Joe. Jam buvo vos vieneri, kai šeima persikraustė į Kanadą. Migracijos pareigūnai Vilimaicių pavardę sutrumpino į Williams.

Dar 2011 metais J. Williams buvo

suskaičiavęs, kad visų „Šatrijos Raganų“ būrelio skautininkių skautavimo laikas sudarė 887 metus. Viena skautininkė šioje veikloje dalyvauja jau 81-erius metus, kelios moterys – po 77-erius. „Tai išpūdingi skaičiai, ir nežinia, koks yra skautavimo rekordas, bet pats šio judėjimo įkūrėjas lordas Robert Baden-Powell niekada nepasiekė 80 metų skautavimo rezultato“, – įsitikinęs J. Williams.

Apie „Šatrijos Raganų“ būrelio 15 metų sukakties minėjimą „Draugui“ papasakojo J. Williams sakė, kad dalis būrelio narių dėl garbaus amžiaus ir silpnos sveikatos į renginį nepajėgė atvykti, tačiau labai domėjosi, kaip sekasi jų bendražygėms.

„Esu įsitikinęs, kad šios moterys yra tikra Lietuvos vertybė. Jos gyve-

nime daug ką prarado, ir visų pirma – savo Tėvynę, kurios niekas niekada negalėjo atstoti. „Šatrijos Raganos“ tapo Lietuvos istorijos simboliu. Ir kol šios moterys susirenka, susitinka, dalinasi prisiminimais, praeitis yra nepamiršta. Tarsi vaidilutės šios moterys neša deglą, saugodamos atmintį apie žmones ir įvykius, kurių negalima pamiršti“, – teigė J. Williams.

15 metų sukakties minėjimas buvo jautus ir jaudinantis. O atsisveikino šios moterys iki gruodžio mėnesio, kai įvyks kitas jų numatytas susitikimas. Ir taip bus tol, kol jos bus gyvos.

Rūta Baltaduonis-Lemon uždega atmin-ties žvakelę.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos maldos kelionė ir rudens posėdis

**REGINA
JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ**

Spalio 19–20 d. Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygarda, kurią sudaro Lietuvos Vyčių kuopos iš įvairių Ilinojaus, Indianos ir Kalifornijos miestų, suruošė šių metų maldos kelionę į Čikagą. Maldos kelionėje dalyvavo 31 vytis.

Šią išvyką suorganizavo ir jai vadovavo garbės narė Teresė Strolienė. Šeštadienio rytą susirinkome „The Basicilica of Our Lady of Sorrows“, kur Vidurio Amerikos apygardos dvasios vadas kun. Augustinas Kulbis papasakojo vyčiams šios bazilikos istoriją. Apžiūrėjome turtingą istorinę šventovę. Ši parapija buvo įsteigta 1874 m. trijų Marijos tarnų („Servants of Mary“): tėvo Austin Morini, tėvo Andrew Venturi ir brolio Joseph Camera. Tuometinis Čikagos vyskupas Thomas Foley su entuziazmu sutiko ir parėmė dvasiškių svajonę – įkurti šventą vietą, kur Dievo Motina Marija galėtų paguosti maldininkus ir taip pat pagerbti Dievo sūnų Jėzų. Pirmos šv. Mišios – bernelių Mišios (šv. Kalėdų išvakarėse) buvo aukojamos 1874 m. gruodžio 24 d. Ši pirmoji pastatyta bažnytelė dabar yra Servite vienuolynas. Maldininkai prašė didesnės šventovės ir vėliau ji buvo pastatyta. 1902 m. sausio 2 d. ši šventovė buvo pašventinta. Įvairūs patobulinimai vyko šventovės rūsyje. Kun. James M. Keane kaupė įvairias maldų knygeles, skirtas Dievo Motinos Marijos garbei, kurios buvo naudojamos specialioms pamaldoms. 1937 m. sausio 8 d. prasidėjo „Sorrowful Mother Novena“ era. „Our Lady of Sorrows“ tapo marijonų koplyčia ir išgarsėjo viame pasaulyje.

Ši bazilika yra viena iš trijų bažnyčių („St. Hyacinth“ ir „Queen of all Saints“) Ilinojaus valstijoje, kuriai 1956 m. Šv. Tėvas Pijus XII suteikė bazilikos titulą. Tais metais ir 1957 m. buvo ruošiamos ypatingos maldos kelionės. Ši bazilika pastatyta italų renesanso stiliumi. „The Basilika of Our Lady of Sorrows“ administruoja Marijos tarnai „Servites“. Tai XIII amžiuje įkurtas marijonų atsidavimo (Marian devotion) istorinis centras, kurio žinioje yra „Our Lady of Sorrows“ ir Šv. Peregrine nacionalinės koplyčios. Šv. Peregrine yra sergančių vėžiu, AIDS ir kitų gyvybei pavojingų ligų globėjas. Iš klausėme šv. Mišias, kurias atnašavo kun. Augustinas Kulbis ir kun. Christopher Krymski. Po Mišių sukalbėjome Šv. Peregrine litaniją ir maldas specialioms paskirtims. Vėliau vyko Šv. Peregrine relikvijos palaiminimas maldininkams. Buvome pakviesti į salę vaisiams ir pabendravimui. Po šv. Mišių aukos važiavome į „Garfield Park Conservatory“ pažiūrėti rudeni žydinčių gėlių bei egzotiškų augalų. 1908 m. užbaigtas šiltnamio tuomet buvo didžiausias pasaulyje. Aplinkos architektas Jens Jensen sukūrė meną po stiklu. Ši vieta užima

Sėdi (iš k.): kun. Augustinas Kulbis, garbės narys muz. Faustas Strolia, Robert Damašauskas. Stovi (iš k.): Aleksandra Rudmin, Eliza Macke, garbės narė Teresė Strolienė, apygardos pirmininkė Aldona Zajauskas, Franceska Zajauskas, Georgianna Macke, Loretta Raugonytė-Vician ir garbės narys Robert A. Martin, Jr.

4,5 hektarų plotą. Tūkstančius augalų rūšių matėme aštuoniuose šiltnamio salėse. Aplankėme „The Palm House“ tropinius augalus. Taip pat lankėmės „The Fern Room“, kur auga sodrūs papročiai. Matėme vėjo meniškų varpelių parodą. Pietavome italų restorane „La Luce“. Gražiai pabendravome ir šnekučiavomės apie šios dienos turtingą išvyką.

Kitą dieną, gražų ir saulėtą sekmadienio rytą, važiavome į seselių Kazimieriečių motiniškus namus, kur koplyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už Vidurio Amerikos apygardos mirusius Lietuvos vyčius. Prieš šv. Mišių auką vyko mirusiųjų narių pagerbimas. Už kiekvieno apygardos kuopos mirusį narių apygardos kuopų atstovai (Robert Damašauskas, 36 kuopa, Julie Zakarka, 112 kuopa, šių eilučių autorė atstovavo Marytę Šepikaitę, 133 kuopa ir Eliza Macke, 157 kuopa) atnešė gėlių puokštelę prie altoriaus ir sukalbėjo tris maldas už jų vėles. Kasmet, kai prisimename mūsų mirusiuosius narius, šis sąrašas, deja, ilgėja.

Iš klausėme šv. Mišias, aukotas šios apygardos dvasios vado kun. Augustino Kulbio.

Po to susirinkome pietums. Po vaišių vyko Vidurio Amerikos apygardos rudens posėdis. Posėdį atidarė ir jam vadovavo Vidurio Amerikos apygardos pirmininkė Aldona Zajauskas. Protokolo sekretorės Georgianna Macke ir išdininko Robert Damašausko pranešimai buvo priimti vieningai, be pataisų. Apygardos valdyba, komitetų pirmininkai ir kuopų pirmininkai nušvietė praėjusių trijų mėnesių veiklą. Vyko rinkimai. 2013–2014 m. Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos sudėtis: dvasios vadas – kun. Augustinas Kulbis, 112 kuopa, Chicago, IL; pirmininkė – Aldona Zajauskas, 16 kuopa, Chicago, IL; pirmoji vicepirmininkė – Janeen Perutis, 16 kuopa, Chicago, IL; antroji vicepirmininkė, dirbanti su naryste –

Tropiniai augalai Čikagos „Garfield Park Conservatory“.

Loretta Raugonytė-Vician, 82 kuopa, Gary, IN; trečioji vicepirmininkė, dirbanti su jaunais vyčiais – Maria Deksnis, 158 kuopa, Lake Shore, IN; protokolų sekretorė – Georgianna Macke, 157 kuopa, Lemont, IL; išdininkas – Robert Damašauskas, 36 kuopa, Chicago, IL; korespondencijos sekretorė – Eliza Macke, 157 kuopa, Lemont, IL; patikėtiniai: Alexandra Rudmin, 16 kuopa, Chicago, IL; Saulius Daciola, 158 kuopa, Lake Shore, IN; ir Cecilia Matul, 36 kuopa, Chicago, IL; tvarkdariai: Franceska Zajauskas, 16 kuopa, Chicago, IL; Andreja Deksnis, 158 kuopa, Lake Shore, IN ir Genevieve Maluska, 157 kuopa, Lemont, IL; lietuvių reikalų komiteto atstovė – seselė kazimierietė Theresa Papsis, 112 kuopa, Chicago, IL; lietuvių kalbos ir kultūros komiteto atstovas – garbės narys muz. Faustas Strolia, 157 kuopa, Lemont, IL; ritualų komiteto atstovė – Georgianna Macke, 157 kuopa, Lemont, IL; sporto komiteto atstovas –

Tony Armalis, 112 kuopa, Chicago, IL; ryšių su visuomene (lietuvių kalbos) atstovas – garbės narys muz. Faustas Strolia ir ryšių su visuomene (anglų kalbos) atstovė ir „Vyties“ žurnalo korespondentė – garbės narė Teresė Strolienė (abu iš 157 kuopos, Lemont, IL); Vidurio Amerikos apygardos institutas – dr. Petras Povilas Zansitis, 16 kuopa, Chicago, IL; „Trimito“ žiniaraščio redaktorius – garbės narys Robert A. Martin, Jr., 16 kuopa, Chicago, IL; Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos šokėjų direktorė – Lidia Ringienė, 36 kuopa, Chicago, IL; 100-čio Vidurio Amerikos apygardos atstovai – garbės narys Robert A. Martin, Jr., 16 kuopa, Chicago, IL ir garbės narys kun. Antanas Markus, 112 kuopa, Chicago, IL; Lietuvos Vyčių fondo atstovė – garbės narė Ann Marie Kassel, 157 kuopa, Lemont, IL; garbės narystės atstovas – garbės narys Robert A. Martin, Jr., 16 kuopos, Chicago, IL; stipendijų komiteto atstovas – Robert Damašauskas, 36 kuopa, Chicago, IL; Švč. Mergelės Šiluvos komiteto ir Šv. Kazimiero gildijos atstovė – garbės narė Teresė Strolienė, 157 kuopa, Lemont, IL. Naujos Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos valdybos ir komitetų atstovų priesaika priėmė centro valdybos pirmininkė ir garbės narė R. Juškaitė-Švobienė. Visiems buvo palinkėta sėkmės jų naujose pareigose. Posėdis baigtas malda, kurią sukalbėjo kun. Augustinas Kulbis. Vidurio Amerikos apygardos rudens posėdį globojo 82-ta kuopa, veikianti Gary, Indiana. Šios kuopos pirmininkė yra seselė vienuolė Janina Golubickis ir 16 kuopa iš Čikagos, kurios pirmininkas yra dr. Petras Povilas Zansitis. Visi praleido malonų ir smagų savaitgalį tarp draugų. Gavome dvasinės atgaivos ir ramybės. Vidurio Amerikos apygardos rudens posėdis praėjo gerai ir sklandžiai. Buvome dėkingi maldos kelionės koordinatoriui garbės narei Teresei Strolienei už šios išvykos organizavimą.

VERSLO NAUJIENOS

Bankai Lietuvoje siekia atsikratyti klientų

Seimo Biudžeto ir finansų komitete (BFK) nagrinėtas įkainių už mokėjimus grynaisiais pinigais didėjimas kai kuriuose bankuose. Domėtasi, ar gyventojai bei mažosios įmonės turi pakankamai galimybių atlikti mokėjimus negrynaisiais pinigais. Įkainiai didinami sąmoningai – taip norima sumažinti grynuosius pinigus mokančių klientų skaičių, norima, kad jie jas atliktų internetu. Tokiu atveju bankai galėtų atleisti dalį darbuotojų ir taip gautų dar didesnę pelną. Taigi, problemos esmė sudaro ne tik įkainių augimai, bet ir darbo vietų mažėjimas. Be to, jis retoriškai, ar kolektyvinis didelių įkainių (pvz., 8 litų už operaciją) nustatymas nekvepia tarpbankiniais susitarimais.

Smulkaus verslo atstovai aiškino, kad egzistuoja absurdiška situacija, nes norint sumokėti 1 lito valstybinę rinkliavą reikia mokėti 8 litų mokestį bankams. Siūlyta, kad tokius mokesčius galėtų surinkti pats Lietuvos bankas. Parlamentarai taip pat teigė, kad Latvijoje ir Estijoje panašūs bankų įkainiai yra daug mažesni, tad bet kokie bankų pasiteisinimai esą grynujų pinigų priėmimas yra neefektyvus, nesuprantami.

Lietuvos banko valdybos narys Marius Jurgilas sakė, kad bankų įkainiai keliami norint atsikratyti klientų. „Tai nėra būdas pasipelnyti, tai yra būdas atsikratyti“, – atviravo Lietuvos banko atstovas. Jis pripažino, kad Lietuvos bankas šiuo metu neturi jokių priemonių, galinčių tiesiogiai nurodyti privatiems bankams įkainių dydžius. Parlamentarai ketina kreiptis į Konkurencijos tarybą, kad ši išsiaiškintų, ar didieji bankai nesudarė kartelinio susitarimo dėl vienodų įkainių.

Lietuvos bankų asociacijos prezidentas Stasys Kropas bandė įtikinėti, kad operacijos grynaisiais yra brangios ir nepadengia išlaidų. Jo vertinimu, didėjantys įkainiai už grynujų pinigų operacijas yra „klientų elgseną keičiantis mokestis“, verčiantis naudotis tik elektronine bankininkyste. S. Kropo pagąsdino, kad SEB, „Swedbank“ ir DNB pabėgs iš Lietuvos, jei valdžia apribos jų apetitus. O tokį statusą turintys padaliniai (kaip antai „Nordea“ ir „Danske Bank“) apskritai nemoka pelno mokesčių pas mus. S. Kropui labai nepatinka ir Seime jau svarstomas Finansų ministerijos siūlymas, kad didelės įmonės per neribotą laiką savo pelnu galėtų kompensuoti tik pusę anksčiau patirtų nuostolių, kaip yra kai kuriose Vakarų Europos valstybėse. „Komer ciniai bankai per krizę praktiškai neinėšė nė lito į valstybės biudžetą“, – paaiškino finansų ministras Rimantas Šadžius.

Pernai SEB bankas ir „Swedbank“ kartu sumokėjo vos daugiau nei 3,000 litų pelno mokesčių. Paa iškėjus šiai skandalingai informacijai, Valstybinė mokesčių inspekcija ėmė tirti pinigų tarp bankų ir juos valdančių Skandinavijos bankų judėjimą. Lietuvo s bankų klientų asociacijos vadovas Rūtenis Paukštė tvirtino, kad dėl didelių bankinių paslaugų įkainių labiausiai skriaudžiami socialiai jautriausi žmonės, kurie nesinaudoja kompiuteriu, neturi interneto. „Dabar mes mokame ir už sąskaitos turėjimą, pavyzdžiui, 1 litą per mėnesį, mokame už pavedimo įvykdymą ir mokame trečią kartą, kai gauname tuos pinigus. Tai yra tokia tikrai reta Europoje situacija, kuri yra nevaldoma. Ji nevaldoma todėl, kad Lietuvoje yra oligopolinė padėtis: yra keli stambūs žaidėjai rinkoje. Jiems net susitarti nereikia, jie pažiūri, ką daro vienas ar kitas, ir pagal tai nustato įkainius“, – sakė R. Paukštė.

Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras, ekonomistas Audrius Rudys teigė, kad užsienio bankai elgiasi grobuoniškai, nes praktiškai beveik visos valdžios, kurios valdė Lietuvą, nesiekė sumažinti užsieniečių apetitų. Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataro, ekonomisto Valdemaro Katkaus nuomone, Lietuvos bankas sunkiai gali paveikti komercinius bankus. Lietuvos bankas turi labai apkarpytas galimybes, iš esmės jau nevykdo šalies centrinio banko funkcijos. O jei Lietuva išsives eurą, jei Briuselio įtaka didės, Lietuvos bankas apskritai gali tapti Europos centrinio banko smulkiu padaliniu.

Lietuva pagal atsiskaitymo skyrius, tenkančius tūkstančiui gyventojų, yra Europos Sąjungoje žemiausioje vietoje. Fizinis bankų klientų prieinamumas labai apribotas. Bankams per brangu steigti naujus filialus, todėl stumia gyventojus į elektroninės bankininkystės erdvę. O jei esi ten, jau bankas nustato, kiek už pervedimus užmokėti. Būnant elektroninėje erdvėje, bankai gali daryti, ką nori. Skandinavai viską darys, kad sustumtų lietuvius į elektroninę erdvę. Švedijoje nuo šių metų kovo mėnesio SEB ir „Nordea“ bankai jau neaptarnauja grynujų pinigų ir ta pati schema stumiama į Lietuvą. Bet mūsų ir Švedijos piliečių pajamų lygis skirtingas. Statistikos departamento duomenimis, vienas statistinis žmogus Lietuvoje uždirba 854 litus. O vien už atsiskaitymą grynaisiais tenka mokėti 8 litus. Tai labai daug.

Šių metų antrojo ketvirčio pabaigoje tik 13 proc. pervedimų, arba maždaug kas aštuntas, pervedimas pateikiant grynuosius pinigus ar pavedimą popieriuje, buvo atliekamas banko skyriuje. Absoliučią daugumą (87 proc.) tokių operacijų vartotojai atliko mokėjimo įstaigose (pašte, mokėjimo terminaluose, prekybos vietose ir pan.) ir kredito unijose.

Alfa.lt, BNS

Valiutų santykis (2013 m. spalio 30 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,51 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,38 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,40 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,03 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,08 LTL

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Iš Vilniaus į Tel Avivą skraidins tris kartus per savaitę

Spalio 30-osios pavakarę Iš Tarptautinio Vilniaus oro uosto (TVOU) pirmajam skrydžiui į Tel Avivą pakilo vengrų žemų sąnaudų bendrovės „Wizz Air“ lėktuvas. Bendrovė, kol kas skrydžius vykdysianti du kartus per savaitę, jų skaičių nuo kitų metų pavasario ketina padidinti iki trijų. Per kitus dvylika mėnesių bendrovė „Wizz Air“ planuoja šiuo maršrutu pervežti 45 tūkst. keleivių. Nuotraukoje: Izraelio ambasadorė Lietuvai Hagit Ben-Yaakov, „Wizz Air“ atstovas spaudai Daniel Carvalho ir TVOU generalinis direktorius Gediminas Almantas.

ELTA

Pensijų sistema pasmerkta žlugti

Lietuvos pensininkų laukia sunki ir skurdi ateitis, jei politikai nesiryš socialinio draudimo reformai, tikina ekonomikos ekspertai. „Sistema pasmerkta mirti. Todėl būsimų pensininkų perspektyvos po dešimties metų labai abejotinos. Valstybė išlaikys tuos žmones, duos kažką, bet gyvenimas bus labai sunkus“, – mano ekonomistė Aušra Maldeikienė. „Visuomenė senėja, ir valstybinio socialinio draudimo sistema susidurs su vis didesniais sunkumais, negalės didinti pensijų, augant pragyvenimo kaštams“, – sako ekonomistas Romas Lazutka. A. Maldeikienės teigimu, problemų pensininkams kils ne tiek dėl demografinių priežasčių, kiek dėl to, jog visi visais įmanomais būdais slepia ir slėps pajamas. Su pesimistinėmis prognozėmis sutinka ir ekonomikos ekspertas Raimondas Kuodis, pabrėždamas, kad Lietuva turi iš esmės mažiausią biudžetą Europos Sąjungoje, palyginti su Bendruoju vidaus produktu, ir padėtis tik blogėja. Sunkiai surenkame mokesčius į biudžetą, o juk valstybės biudžeto dydis labiausiai lemia pensininkų, mokytojų, gydytojų, policininkų, valstybės tarnautojų materialinę padėtį.

Balsas.lt

„Apple“ – milijoninė bauda

Kompanijai „Apple“ dėl nesumokėtų mokesčių už Prancūzijoje parduotus planšetinius kompiuterius „iPad“ teks pakloti 12 milijonų eurų, nusprendė Paryžiaus teismas. JAV technologijų kompanija kaltinama nesumokėjusi mokesčių už laikotarpį nuo 2012-ųjų kovo iki tų pačių metų gruodžio mėnesio. Tai jau antras kartas šiais metais, kai „Apple“ pripažįstama kalta dėl nesumokėtų mokesčių Prancūzijoje. Dar birželį teismas nurodė kompanijai sumokėti per 5 mln. eurų nesumokėtų mokesčių už parduotus „iPad“ 2011-aisiais. Kai kurie mano, jog neseniai pakilusios „Apple“ kainos Prancūzijoje gali būti paskirtų nuobaudų padarinys.

Londone pristatyti lietuviški maisto produktai

Lietuvos ambasada Londone kartu su Jungtinės Karalystės maisto standartų agentūra spalio 24 d. organizavo konferenciją ES maisto saugos politikos tema „Maisto sauga, rizika ir šiuolaikiniai maisto produktų tiekimo tinklai“. Joje dalyvavo daugiau nei šimtas JK politikų, prekybos tinklų, gamintojų, žiniasklaidos, mokslo įstaigų, vartotojų teisių ap-

saugos organizacijų atstovų bei diplomatų. Dalyvius su tradiciniu Lietuvos kulinariniu paveldu supažindino kulinarė Beata Nicholson, kuri specialiai šiam renginiui sukūrė trumpą filmą. Renginyje buvo pristatyti tokie lietuviški prekių ženklai, kaip „Viči“, „Rūta“, „Džiugas“, „Vytautas“, „Skonis“, „Natmade“, „Lithuanian beer“.

Skelbiamas pakartotinis skalūnų dujų konkursas

Aplinkos ministerijoje vykusiame angliavandenilių išteklių naudojimo komisijos posėdyje nuspręsta skalūninių dujų žvalgybos ir gavybos konkursą Šilutės-Tauragės plote paskelbti negaliojančiu. „Iš konkurso pasitraukus vieninteliam dalyviui nebėra galimybės tęsti konkursą“, – sakė aplinkos viceministrė Daiva Matonienė. Lietuvos geologijos tarnybai pavesta įvertinti pasikeitusius įstatymus ir mokesčius bei pateikti reikiamus dokumentus naujam konkursui organizuoti. Aplinkos ministras Valentinas Mazuronis sakė, kad „priimtas geras sprendimas. Atsisakydami ieškoti skalūninių dujų ar naftos pasielgtume neteisingai visos Lietuvos atžvilgiu“.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

LIETUVA IR PASAULIS

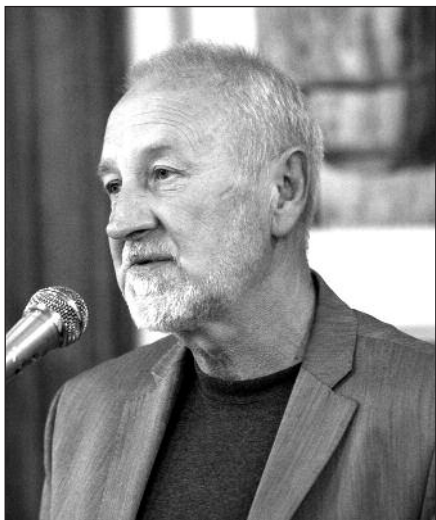
Osle susitiko Šiaurės ir Baltijos šalių premjerai

Vilnius (ELTA) – Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius spalio 29 d. lankėsi Osle (Norvegija), kur dalyvavo Šiaurės ir Baltijos šalių ministrų pirmininkų susitikime. Premjeras džiaugėsi, jog aktyviai plėtojami šio regiono šalių santykiai, valstybės bendradarbiauja įvairiose srityse. Osle susitikę vyriausybės vadovai pabrėžė ekonomikos skatinimo būtinybę, regiono konkurencingumo didinimo svarbą, struktūrinių reformų viešajame sektoriuje poreikį ir Bankų sąjungos sukūrimo reikšmę. Lietuvos premjeras pristatė tarpinius Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos (ES) Tarybai rezultatus ir planuojamus renginius, pabrėždamas jų svarbą. Jis sakė, kad ekonominis klimatas ES pagerėjęs, tačiau vis dar tra-

pus, kai vyksta itin svarbios derybos dėl naujos finansinės perspektyvos – tai papildomi iššūkiai. „Įpusėjus Lietuvos pirmininkavimui galime pasidžiaugti, jog procesas vyksta sėkmingai, dirbama visose srityse, siekiant patikimos, augančios ir atviros Europos. Ypatingas dėmesys skiriamas Bankų sąjungai, stiprinama bendroji rinka, daug dėmesio susilaukia paslaugų, skaitmeninė darbotvarkė, prekybos teisės dokumentai. Lietuvos pirmininkavimo metu tęsiamas konstruktyvus dialogas su Europos Parlamentu ieškant sutarimo dėl daugia-metės finansinės programos“, – sakė ministras pirmininkas. Taip pat daug dėmesio skirta Rytų partnerystės susitikimo darbotvarkėi.

D. Kajokui – Baltijos Asamblėjos apdovanojimas

Kaunas (ELTA) – Už lyrinio kalbėjimo ir prozinio pasakojimo įtaigą, ryškia etinę poziciją, kūrybišką Vakarų bei Rytų tradicijų sintezę romane „Ežeras ir kiti jį lydintys asmenys“ kaunietis rašytojas Donaldas Kajokas pelnė šių metų Baltijos Asamblėjos literatūros premiją. Baltijos Asamblėjos apdovanojimas (statulėlė, sertifikatas, pasirašytas Baltijos Asamblėjos prezidento ir viceprezidentų, bei piniginė premija) šiemetiniam laureatui D. Kajokui įteiktas per specialią apdovanojimo iškilmes, spalio 29 d. surengtą Rygoje. Baltijos Asamblėjos apdovanojimai už literatūros, meno ir mokslo laimėjimus įsteigti pagal 1993 m. spalio 31 d. Baltijos Asamblėjos priimtą rezoliuciją. Apdovanojimai teikiami Lietuvos, Estijos ir Latvijos parlamentinio bendradarbiavimo srityse bendros komisijos sprendimu. Baltijos valstybės skiria ne mažiau kaip 5,000 eurų kiek-

vienam apdovanojimui. Per tris kūrybos dešimtmečius D. Kajokas išleido keliolika įvairaus žanro knygų: poezijos, esė rinktinių, romanų. Perna i D. Kajokas buvo išrinktas įsimintiniausiu Kauno menininku.

Tautos referendumas suskaldė Sąjūdžio tarybą

Vilnius (Tiesos.lt) – Dabartinė Lietuvos Sąjūdžio taryba atsidūrė kryžkelėje. Per pusmetį ji ne tik iš esmės pakeitė požiūrį į žemės pardavimą užsieniečiams, bet ir suskilo, mėgindama viešai išdėstyti savo poziciją dėl Tautos referendumo. Sąjūdžio garbės pirmininko Vytauto Landsbergio ir tarybos pirmininko Andriaus Tučkaus nuomonės, kad referendumas kelia pavojų valstybei, nepalaikė jo bendražygiai: Seimo narys Rytas Kupčinskas, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, žinomi istorikai Eugenijus Jovaiša, Tomas Baranauskas bei kiti. Atrodo, kad nesijaučia

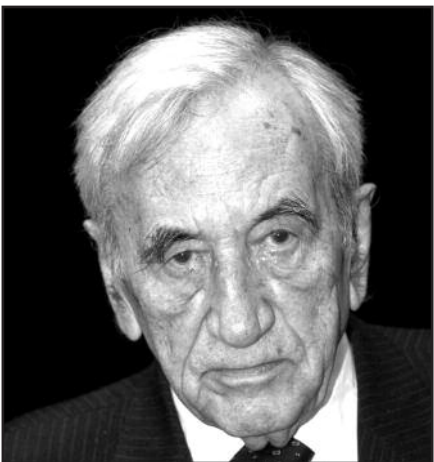
tvirtas dėl savo pozicijos ir pats profesorius V. Landsbergis, iš karto pasirašęs laišką Prezidentei Daliai Grybauskaitėi ir paprašęs jos pasirūpinti neskaidrių Lietuvos žemės nuosavybės santykių išskaidrinimu. Dalis Sąjūdžio tarybos narių mano, kad iš pradžių turi sustiprėti Lietuvos smulkūs ir vidutiniai ūkininkai bei ekonomika, turi būti suvienodintos Europos Sąjungos išmokos žemės ūkiui ir numatyti konkretūs saugikliai parduodant žemę užsieniečiams. Siūloma kurti atskiras lietuvių susigrąžinimo į Tėvynę programas.

Aptarti aukštojo mokslo kokybės klausimai

Vilnius (ELTA) – Spalio 29 d. į Vilnių susirinko daugiau nei 100 Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų atstovų. Jie dvi dienas svarstė apie europinių nuostatų ir gairių, skirtų aukštojo mokslo kokybei užtikrinti, pakeitimus, apie kokybės agentūrų rinką Europoje. Ypač svarbu peržiūrėti Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo nuostatas ir gaires, kurios buvo patvirtintos dar 2005 m., ir suplanuoti tolesnius žingsnius.

Augant studentų mobilumui reikia galvoti, kaip užtikrinti aukštojo mokslo kokybę. Todėl svarbus studijų tarptautiškumas. Rugšėjo pabaigoje patvirtintas veiksmų planas, kaip skatinti studijų tarptautiškumą per artimiausius ketverius metus. Lietuvos aukštasis mokslas turėtų tapti atviras ne tik Europos, bet ir Rytų partnerystės, Azijos šalių studentams ir dėstytojams.

Mirė buvęs Lenkijos premjeras T. Mazowiecki

Varšuva (Bernardinai.lt) – Sulaukęs 86-erių metų mirė pirmasis demokratiškai po Sovietų Sąjungos žlugimo išrinktas ministras pirmininkas Tadeusz Mazowiecki. Jis buvo vienas iš diskusijų tarp komunistų ir opozicijos vadovų iniciatorius. Iš kilmingos šeimos kilęs teisininkas pagal išsilavinimą, mąstytojas bei rašytojas

pagal gyvenimo būdą, T. Mazowiecki 1957 m. kartu su kitais įkūrė katalikų inteligentų klubą, buvo žurnalo „Wież“ redaktorius. Kaip katalikiškos organizacijos „Znak“ narys buvo deleguotas Lenkijos Seimą tris kadencijas iš eilės. Devintajame dešimtmetyje dalyvavo „Solidarumo“ judėjime. Išrinktas į valdžią daug dirbo, kad pašalintų komunizmą iš Lenkijos ir ji taptų demokratiška. Būdamas premjeras, jis kalbėjo apie stiprios linijos („gruba kreska“) nubrėžimą tarp komunistinės praeities ir naujos Lenkijos, dėl to buvo nemažai kritikuojamas. Lenkijos Prezidentas Bronisław Komorowski išreiškė užuojautą dėl T. Mazowiecki mirties, sakydamas, jog ypač svarbiais Lenkijos istorijos momentais šis žmogus „turėjo drąsos būti išmintingas“. Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius Varšuvoje Stephen Mull T. Mazowiecki apibūdino kaip demokratinės Lenkijos įkūrėją.

JAV svarsto nebešnipinėti užsienio vadovų

Washington, DC (BNS) – JAV Prezidento Barack Obama administracija svarsto galimybę nebešnipinėti sąjungininkų valstybių vadovų. Naujausia JAV šnipinėjimo skandalo dalis yra informacija, kad JAV Nacionalinė saugumo agentūra (NSA) šnipinėja Vokietijos kanclerę Angela Merkel. Išaiškėjus sekimo skandalui, kilo įtampa valstybių santykiuose. Senato žvalgybos komiteto pirmininkė Dianne Feinstein sakė, kad reikia išsamiai peržiūrėti visas žvalgybos programas. Ji teigė, jog baltieji rūmai ją informavo, kad informacijos apie sąjungininkus rinkimas bus nutrauktas. Prezidento administracijos pareigūnas sakė, kad D. Feinstein pranešimas nėra tikslus, bet pridūrė, kad kai ku-

rie neskelbiami pakeitimai jau buvo padaryti ir svarstoma dar daugiau pakeitimų, įskaitant minėtą siūlymą neberinkti informacijos apie draugiškų valstybių vadovus. D. Feinstein sakė, kad žvalgybos agentūros ją informavo kitais klausimais, pavyzdžiui, apie teismo potvarkius ir telefono išklotinių rinkimą, bet niekuomet neatskleidė, kaip seka užsienio lyderius. Komiteto vadovė teigė prieštaraujanti draugiškų valstybių vadovų šnipinėjimui. Anot jos, draugiškų valstybių lyderių skambučių ir elektroninio pašto informacija turėtų būti renkama tik nepaprastaisiais atvejais ir gavus JAV Prezidento pritarimą. Jungtinės Valstijos, Baltųjų rūmų duomenimis, nevykdo ekonominio šnipinėjimo.

Didžioji Britanija turi pasakyti „ne“ imigrantams iš Rytų Europos

Londonas (ELTA) – Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas David Cameron teigia, kad jauni britai negali konkuruoti su sunkiai dirbančiais imigrantais iš Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos, nes jiems trūksta esminių įgūdžių ir kvalifikacijos. Premjero teigimu, britų jaunoji karta gali likti užnugaryje ir nepasinaudoti atsigaujančios ekonomikos privalumais. D. Cameron pažymėjo, kad pusę gamyklų darbo jėgos sudaro imigrantai iš Rytų Europos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos. Ministro pirmininko teigimu, Londonas turi iš-

mokti pasakyti „ne“ darbininkams iš užsienio ir pasistengti užtikrinti, kad jaunuoliai mokyklą baigtų su geru išsilavinimu, o jų pragyvenimo šaltiniu netaptų valstybės skiriamos pašalpos. Lankydamasis gamykloje netoli Oksfordo, D. Cameron sakė, jog negalima kaltinti imigrantų, kurie nori sunkiai dirbti. Londono meras Boris Johnson pareiškė, kad jauniems britams trūksta mokymo ir patirties bei imigrantų darbo etikos, kurie yra pasiruošę padaryti žemesnius darbus, kurių vietiniai atsisako.

Atidarytas tunelis po Bosforo sąsiauriu

Stambulas (BNS) – Turkija spalio 29 d. oficialiai atidarė po Bosforo sąsiauriu iškastą tunelį, kuris pirmą kartą sujungė du žemynus – Europą ir Aziją. Vyriausybės pavadintas šimtmečio projektu šis ambicingas statinys, kainavęs apie tris milijardus eurų, sujungė Stambulo europinę ir azijinę dalis ir įgyvendino dar prieš 150 metų užgimusia sultono svajonę. 13,6 kilometrų ilgio tunelis, kurio 1,4

kilometro ilgio ruožas eina po Bosforo sąsiauriu, kaip nurodo pareigūnai, yra giliausias pasaulyje panardinto vamzdžio tipo tunelis – jis iškastas 60 metrų gylyje po jūros dugno paviršiumi. Tunelio atidarymas sutapo su šiuolaikinės Turkijos valstybės įkūrimo 90-osiomis metinėmis. Pareigūnai tikisi, kad ši 1,5 mln. keleivių per dieną galinti pervežti magistralė pagerins susisiekimo sąlygas Stambule.

SPORTAS

Parengė **Paul Triukas**

„Cavaliers” pagerbs Ž. Ilgauską

Praėjusią savaitę Clevelando „Cavaliers” klubo vadovai pranešė, jog ateinančių metų kovo 8-ąją jie pagerbs ilgametį klubo žaidėją Žydrūną Ilgauską ir „Quicken Loans Arena” pakels į lubas jo marškinėlius.

Prieš pat „Cavaliers” rungtynes su New Yorko klubu „Knicks”, Clevelande susirinkę žmonės stebės iškilmes, kuriose Ž. Ilgausko marškinėlių numeris (11) bus „atstatydintas”. Nuo šiol joks „Cavaliers” klubo žaidėjas nebegalės dėvėti šio numerio marškinėlių.

Ž. Ilgauskas „Cavaliers” komandoje praleido keturiolika sezonų, nuo pat 1996-ųjų NBA naujokų biržos, kurioje lietuvis buvo 20-tas. Dukart visų žvaigždžių rungtynėse žaidęs sportininkas kartu su „Cavaliers” nukeliavo iki pat NBA finalo, tačiau nepasipriešino San Antonio „Spurs” komandai. Lietuvui iki šiol priklauso keli klubo rekordai, tarp kurių – daugiausiai sužaistų rungtynių, daugiausiai atkovotų kamuolių ir daugiausiai užkirstų metimų („blokų”).

Su James LeBron viena sezoną su

Shaquille O'Neal žaidęs Ž. Ilgauskas šiuo metu yra „Cavaliers” klubo vyriausiojo vadybininko padėjėjas.

„Raptors” pratęsė sutartį su J. Valančiūnu

Dar prieš prasidedant antram Jono Valančiūno sezonui NBA, Toronto „Raptors” klubo vadovai metams pratęsė sutartį su lietuviu.

2011-aisiais penktuoju šaukimu į lygą pakviestas J. Valančiūnas praėjusį sezoną debiutavo stipriausioje pasaulio krepšinio lygoje. Per pirmąjį sezoną jis sužaidė 62 rungtynes, per kurias pelnydavo vidutiniškai po 8,9 taško ir atkovodavo po 6 kamuolius. Jo pataikymas iš aikštės siekė 55,6 proc., o nuo baudų metimo linijos – 78,9 proc.

J. Valančiūnas NBA vasaros lygoje, pelnydamas po 18,8 taško ir atkovodamas po 10 kamuolių, buvo išrinktas naudingiausiu žaidėju. Taip pat 21-erių metų 213 cm ūgio centras su Lietuvos vyrų Slovėnijoje iškovojo Europos čempionato sidabro medalius.

Tokia lietuvių pažanga patiko klubo vadovams, todėl jie panaudojo J. Valančiūno sutartyje esančią sąly-

ga, kuri leidžia jam likti Toronte iki 2014–2015 metų sezono pabaigos. Nuo kito sezono įsigaliojanti sutartis sieks 3,675 mln. JAV dolerių per metus (maždaug 9,198 mln. litų).

Houstono „Rockets” vadovai seniai pranešė, jog su komandoje rungtyniaujančiu Donatu Motiejūnu taip pat ketina pratęsti sutartį.

L. Grigelis vėl neįveiktas

Praėjus vos savaitei nuo iškovo- tos šeštos pergalės per pastaruosius tris mėnesius, Laurynas Grigelis ir toliau negaili priešininkų. Turnyre Didžiojoje Britanijoje lietuvis šventė septintą laimėjimą šiais metais.

Tiptone vykusiame ITF „Futures” turnyre L. Grigelis buvo antroji raketė ir ne itin sunkiai nukeliavo iki finalo. Ten jis susitiko su trečiaja var-

žybų rakete, belgu Joris De Loore. Sėkmingai Anglijoje žaidžiantis tenisininkas finale nepaliko varžovui vilčių ir šventė pergalę rezultatu 6–3, 6–3.

Už pergalę 22-ųjų metų lietuvis gavo 1,440 JAV dolerių čekį (apie 3,600 litų) ir 18 taškų Teniso profesionalų asociacijos (ATP) lentelėje. Per savaitę L. Grigelis iš 408-osios vietos pakilo į 369-ąją.

Sebastian Vettel – keturiskart čempionas

Savaitgalį Indijoje vykusiame šešioliktoje šių metų „Formulės 1” čempionato etape vėl neaplenkiamas buvo vokietis Sebastian Vettel. Pirmasis kirtęs finišo liniją, jis tapo jauniausiu visų laikų sportininku su ketveriais „Formulės 1” čempiono titulaus.

Dabar vokietis yra tarp keturių daugiausiai čempionatų laimėjusių lenktynininkų (Michael Schumacher – 7, Juan Manuel Fangio – 5, S. Vettel ir Alain Prost – po 4). Antras lenkty-

nes baigė Nico Rosberg, trečias – Romain Grosjean, ketvirtas – Felipe Massa, penktas – Sergio Perez, šeštas – Lewis Hamilton, septintas – K. Raikkonen, aštuntas – Paul di Resta, devintas – Adrian Sutil, dešimtas – Daniel Ricciardo. Fernando Alonso liko vienuoliktas ir pirmą kartą nuo 2010-ųjų finišavo už taškų ribos.

Kitos lenktynės vyks ateinančią savaitgalį Jungtiniuose Arabų Emiratuose.

„El Clasico” – katalonų pergalė

Praėjusį savaitgalį vyko vienos daugiausiai žiūrovų kasmet pritraukiančios futbolo rungtynės – susitiko tituluočiausios Ispanijos futbolo komandos „Barcelona” ir Madrido „Real”.

„El Clasico” vadinamos varžybos buvo žaidžiamos Camp Nou stadione Barselonoje. Pirmajame šio sezono susitikime dalyvavo nemažai debiutantų. Tarp jų buvo „Barcelona” puolėjas Neymar ir „Real” saugas Gareth Bale nauji abiejų komandų treneriai – Gerardo Martino („Barcelona”) ir Carlo Ancelotti („Real”).

Rungtynės prasidėjo gan atsargiai. Didįjį laiko tarpą kamuolį tradiciškai kontroliavo „Barcelona”. Rungtynių pradžioje nebuvo pavojingų puolimų iki 19-osios minutės, kada 21-erių metų brazilas Neymar pasiuntė kamuolį pro „Real” gynėjų kojas ir vartininką Diego Lopez į tolimąjį vartų kampą. Kelis „Real” ban-

dymus atrėmė katalonų vartininkas Victor Valdes.

Antrame kėlinyje aistros pakilo. Keli futbolininkai jau turėjo geltonas korteles. Treneriai keitė žaidėjus, kad šie besikarščiuodami negautų raudonų kortelių. Kėliniui įpusėjus „Real” atakavo „Barcelona” vartus, tačiau 79-ąją minutę su kamuoliu atsiskyrė Alexis Sanchez. Čilietis gražiu smūgiu pasiuntė kamuolį į Madrido atstovų vartus.

Kai atrodė, jog nebėra vilties, per pridėtą rungtynių laiką „Real” įvartį įmušė dar vienas „El Clasico” debiutantas – Jese Rodriguez. Jis sušvelnino rezultatą 2–1, tačiau įveikti „Barcelona” nepavyko.

Po dešimtojo rato rungtynių „Barcelona” tebeprimauja, o Madrido „Real” tenka tenkintis trečiaja vieta. Antrą vietą užima Madrido „Athletico”.

Buvo universalus karo inžinierius ir puikus mūšio taktikos vadas. 1776 m. paskelbus Amerikos nepriklausomybę Benjamino Franklino Paryžiuje buvo paakintas vykti kovoti kare prieš anglus. 1776–1784 m. jis išgarsėjo mūšiuose prie Rod Ailando, Jorktauno ir Niujorko.

Tik dėka jo išmonės ir ryžto jauna amerikiečių armija 1777 m. sumušė anglus lemtingame mūšyje prie Saratogos (NY). T. Kosciuškos gebėjimai išgarsino jį ir patraukė generolo Džordžo Vašingtono dėmesį. Taip Lietuvos karys tapo vyriausiojo vado adjutantu ir artimiausiu patarėju. Istorinius primimus šiandien materializuoja jo statyti įtvirtinimai, ypač Vest Pointe, kur iki šiandien veikia garsi JAV karo akademija, menanti ir galingiausios pasaulio šalies artilerijos tėvą.

Vėliau T. Kosciūška grįžo į Lietuvą, stojo Abiejų Tautų Respublikos kariuomenėn. Kaip karštas gegužės 3-iosios Konstitucijos šalininkas 1792 m. gynė laisvės idėjas mūšiuose su Targovicos konfederacija ir rusais. Pralaimėta kova pirmąsyk pavertė jį kartu su kitais kariais politiniu pabėgėliu, emigrantu Saksonijoje. Neužilgo jis sugrįžo ir Krokuvoje buvo paskelbtas sukilėlių vadu. Vėl aršios kovos, organizacinių gebėjimų bei politinio įžvalgumo patikrinimo laikas. T. Kosciūška buvo revoliucingas demokratas, siekęs paversti liaudį politinės tautos dalimi, kovojančia už savo teises, žemę ir tėvynės laisvę. Pragaištingame mūšyje ties Macejovicėmis generolas buvo sužeistas, pateko rusams į rankas, kalėjo Petro-pavlovsko tvirtovėje du metus, kol po Rusijos carienės Jekaterinos II mirties 1796 m. buvo paleistas laisvėn. Po metų bandė įsikurti savo antrojoje tėvynėje – JAV. Tačiau trumpai pagyvenęs Filadelfijoje, likusiam gyvenimui čia neįsišaknijo – ne viskas (ypač sveltimšaliam taikomi įstatymai) jam patiko šalyje, dėl kurios laisvės kovojo.

Kaip ir daugeliu kitų miglose skendinčios senosios lietuvių pasaulio istorijos atvejų simboliškai mūsų atmintyje įsitvirtinę faktai ir žmonės tik nurodo galimus kitus panašius, bet jau amžiams užmaršties dulkėmis paslėptus nutikimus. Jei Amerikos nepriklausomybės kare buvo ir dar tokias aukštumas pasiekė T. Kosciūška, tai tik parodo, jog mažiau garsių atvejų galėjo būti ir daugiau. Lietuvių diasporos istorikai neretai nurodo tokį iškaltą atvejį. 1805 m. Ona Berzaitis prašė JAV valdžios suteikti jai pašalpą, nes jos vyras Joseph Berzaitis buvo Džordžo Vašingtono kariuomenėje ir žuvo kovoje prieš anglus už Amerikos nepriklausomybę.⁷⁹

T. Kosciuškos heroizavimas Amerikos lietuvių diasporos atmintyje buvo viena svarbiausių savo atskirumo ir vertingumo žymė. *Mes buvome tarp pirmųjų ir mes kovėmės už Amerikos laisvę* nuostata lydėjo lietuvių ilgus įsikūrimo dešimtmečius. XX a. trečiojo dešimtmečio pabaigoje Lietuvos konsulas Čikagoje A. Kalvaitis raportavo Užsienio reikalų ministerijai apie tokius nutikimus:

Paskutiniu metu kilo ginčas tarp lietuvių ir lenkų spaudoje dėl Kos-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

24

ciuškos pilietybės. Lietuviai tvirtina, kad Kosciūška yra lietuvis, ir parėmimui savo argumentų surado kur tai Waschingtono [Vašingtonas] valstybiname knygyne knygą užvardintą „Listy Kosciuszki“. Šioje knygoje Kosciūška prisipažįsta esąs kilęs iš Lietuvos ir jaučiasi save lietuviu. Praktiškos reikšmės gal būt šis ginčas neturi jokios, bet propagandos atžvilgiu, jis mums daug naudos atneša, nes tas ginčas jau yra persimetęs į amerikonišką spaudą, kur karts nuo karto talpinamos šių ginčų ištraukos. Šiuo būdu supažindinama Amerikos visuomenė su tuo, kad kur tai prie Baltijos pakraščių yra maža valstybė davusi tokių garsių vyrų Amerikos istorijoje kaip Kosciūška. Ginčas dar neužbaigtas...⁸⁰

Devynioms dešimtims metų pralinkus po anų ginčų, mes vis dar turėtume kartoti konsulo žodžius: *Ginčas dar neužbaigtas*. Jis kybo virš istorikų galvos, praplaukia pro lietuvių istorinės atminties horizontus, jis laukia gal net ne pabaigos, bet siekimo likti susirūpinusiais ir prisimenančiais.

Ankstyvieji lietuvių diasporos istorikai susidūrė su iki šiandien mokslui sunkia Abiejų Tautų Respublikos bajorijos atstovų tapatybės ir identifikavimo problema. Jiems buvo aišku, kad LDK atstovai dalyvavo bendrame kilmingųjų migracijos iš žlungančios Abiejų Tautų Respublikos sraute, tačiau sunkiai galėjo išskirti tikrus lietuvius pagal XX a. pradžioje suprantamus identifikavimo kriterijus. Juos glumino ir tai, kad gerokai didesnė ir intelektualiai pajėgi lenkų diasporos atmintis taip pat, jei ne dar garsiau, heroizavo tuos pačius istorijos veikėjus. Štai J. Žilinskas tik atsargiai bando surasti vietos senosios Lietuvos bajorams emigrantams, kurie pasirodė Amerikoje *pirm tikros, ką mes vadiname valsčioniškos, emigracijos*. Jei pirmojo lietuvių diasporos Amerikoje istoriko akimis buvo *valsčioniška* (valstietiška) emigracija, tai pirm jos buvusi *bajoriška* ir autoriaus akimis nebuvusi *tikra*. Ankstyvosios lietuvių emigracijos *netikrumas* arba neįsirašymas į įprastą lietuvių išeivijos pasakojimą galėjo būti nulemtas tiek ar-

chajiškos, etniškai heterogeniškos, lietuviškai-lenkiškos srovės prigimties, tiek statistiškai nedidelio skaičiaus migruojančių antirusiško sukilimo pabėgėlių. Kitaip tariant, neaiškus emigrantų skaičius, ir neaiški lietuviška tapatybė sujaukė šį diasporos praeities epizodą. Tokiais atvejais dažniausiai ypatingą svarbą įgyja išskirtinės, simbolinės, kiltis ir imigracijos šalis vienijančios istorinių herojų figūros.

Generolo T. Kosciuškos figūra iškyla it įstabus XVIII a. pabaigos lietuvių emigracijos ženklas, diasporos pasakojime įrodantis lietuvių (kaip ir lenkams – lenkų) indėlį į Jungtinių Amerikos Valstijų laisvės ir nepriklausomybės kovas. Tačiau tokių simbolių, kurie lietuviškai diasporos atminčiai kitose šalyse būtų panašūs, palyginami su T. Kosciūška, yra daugiau. Pradant Napoleono Prancūzijos legionieriais ir baigiant Paryžiaus komuna su revoliucijos generolu Valerijonu Vrublevskiu – visur rastini kandidatai į laisvės bastūnų ir kovotojų iš Lietuvos atminties gretas. Ir, žinoma, ne Amerika buvo svarbiausia tos politinių pabėgėlių ir laisvės kovos profesionalų prieglaudos vieta. Užteko pakankamai erdvės konfliktuojančiame ir savo žemėlapius nuolat keitusiame senajame kontinente, kur svarbiausia politinių emigrantų vieta tapo Prancūzija. Štai keliais dešimtmečiais vėliau, po Lenkijoje ir Lietuvoje pralaimėto 1830–1831 m. sukilimo, emigracijoje atsидūręs Ignacas Domeika parašys:

Iš tiesų didžios garbės ir Dievo malonės verta yra Prancūzija dėl to užsidedimo ir bebaimio ryžto, su kuriuo imasi rūpintis visais nelaimėlių (su-prask, emigrantų – E. A.) reikalais, kaip ir dėl vaišingumo ir saugumo, kurį jiems užtikrina. Istorijoje gal dar nebuvo valstybės, kuriai buvo lemta tokia tauri paskirtis; nereikėtų dar pamiršti ir to, kad ši valstybė, pati būdama katalikiška, rodo gerą širdį ir suteikia prieglobstį būtent toms tautoms, kurios katalikų tikėjimo.⁸¹

Žymusis mokslininkas ir tolimųjų lietuvių ir lenkų pasaulio ribų

braižytojas I. Domeika galėjo matyti jau dešimtmečiais susikaupusį Prancūzijos interesą per emigrantus, jų palaikymą siekti savo globalių tikslų. Štai Napoleono kontinentinės politikos svarbiausiu ramsčiu turėjo tapti revoliucinės Lenkijos ir Lietuvos jėgos: Abiejų Tautų Respublikos skriaudėjai austrai, rusai ir prūsai buvo ir Napoleono priešai. O jo politinė taktika kurti marionetines valstybes buvo tos pačios krypties, kaip ir Lenkijos ir Lietuvos valstybingumo atstatymo idėjos.

Paryžiui buvo lemta ilgus dešimtmečius būti politinių emigrantų ir klajūnų nuolatiniais ar laikiniais namais. Čia 1795 m. susispietė pasidalytos ir sužlugdytos Abiejų Tautų Respublikos emigrantai. Jau rugpjūčio mėnesį dvi dešimtys garsių politinių veikėjų ir karo vadų sukūrė savotišką egzilinę valdžią, vadinamą Lenkijos Deputaciją. Pirmu smuiku greita kitų čia grojo ir lietuvių pusė: generolas Romualdas Giedraitis (Giedroyc) ir T. Kosciūškos patikėtinis Lietuvoje sukilimo metu Karolis

Prozoras⁸². Egziliinių politinių darinių atsiradimas, susiskaldymas, konfliktavimas ir susitarimai Lenkijos ir Lietuvos politinio atstatymo labui nuo tos istorinės akimirkos tapo tradicijos pamatu.

Tūkstančiai lietuvių kartu su lenkais tuomet išsibarstė po plačius Europos plotus. Sudaužyta didžiulė valstybė barstė savo žmones į įvairias puses. Rusijos kolaborantai ir Targovicos konfederacijos bajorai galėjo tikėtis avanso, turtų ir tarnybų Sankt Peterburge ir Maskvoje. Atskiri laisvės kovotojų šipuliai atsидūrė Valachijoje, Otomanų viešpatijoje, kur Lietuvos sukilimo dalyviai gen. Feliksas Rymkevičius, Mykolas Kleopas Oginskis ir kiti bandė išvystyti politinę-karinę veiklą. Jie energingai dėjos prie 1795 m. Bucharėšte susiorganizavusios lenkų ir lietuvių karinės konfederacijos, sietinos su viltimi, kad artėjančio Turkijos ir Rusijos karo atveju bus galima susikauti dėl tėvynės laisvės.

Naujam gyvenimui bundančios šiaurinės Italijos, kurios vadavimuisi iš Austrijos valdžios energijos teikė prancūzai, miestuose taip pat gausėjo lietuviškų pėdsakų. Jei anksčiau itališkieji keliai buvo minami migruojančios lietuvių aristokratijos, tai XVIII a. pabaigoje čia spietėsi gausus karo pabėgėlių būrys – garsiųjų generolo Jano Dombrovskio legionų pagrindas. Mykolas Kleopas Oginskis, kaip maistingos Abiejų Tautų Respublikos diplomatas, gali būti laikomas vienu iš tų, kurie Napoleonui įpiršo legionų idėją.⁸³

79. Eidintas, Alfonsas. *Lietuvių kolumbai*, p. 11.

80. Konsulo A. Kalvaičio 1928 m. kovo 14 d. pranešimas. In: *Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m.*, p. 124.

81. Domeika, Ignatas. *Mano kelionės*. Vilnius: Pradai, 2002, t. 1, p. 194.

82. Kukiel, Marian. *Dzieje Polski porozbiorowe (1795–1921)*. London: Wydawnictwo Puls, 1993, p. 60.

83. Ten pat, p. 65.

Bus daugiau

Gražus būrys stovyklautojų ilgai atsimins įdomią ir turiningą savaitę, praleistą Dainavoje.

2013 m. „Lithuanian Heritage Camp” Dainavoje

ANDRIUS GIEDRAITIS

Lithuanian Heritage” stovykla Dainavoje prasidėjo kaip ir visos kitos čia rengiamos stovyklos: DŪŪŪŪDAAAAA!!! Nuo Baltųjų rūmų kalnelio matėsi, kaip jaunesnės mergaitės linksmai bėgo iš mergaičių barako į vėliavų aikštę, o vyresnės lėtai besikalbėdamos sekė. Stovyklavęs ir vadovavęs Dainavos stovyklavietėje organizuojamose Ateitininkų stovyklose per 20 metų, aš tokį vaizdą buvau matęs turbūt jau šimtą kartų. Priartėjus prie vėliavų aikštės, išgirdau patyrusio komendanto Richard Tarbūno žodžius „Labas, stovykla!” Kol kas niekuo ši stovyklos pradžia nesiskyrė nuo kitų. Tada viskas pasikeitė; Richard toliau vedė vėliavų pakėlimo apeigas anglų kalba, nepaprastai gražiai įterpdamas lietuviškus žodžius į savo paaiškinimus. „Lithuanian Heritage” stovyklos lietuviškai nekalbantys stovyklautojai tuoj pat pradėjo mokytis naujus lietuviškus žodžius! Po supažindinimo su stovyklos tvarka Richard stovyklautojams pristatė ilgametę stovyklos programos vadovę Rimą Birutienę. Ji pasveikino sugrįžusius stovyklautojus ir naujai atvažiavusius į visų numylėtą Dainavą. Vadovė pristatė šios vasaros temą – žymias Lietuvos vietas, ir paaiškino, kad šiais metais išmoksime apie Lietuvos geografiją ir apie jos kaimynus Europoje. Rima taip pat supažindino stovyklą su vyriausia mergaičių vadove Sarah Thomas ir vyriausiu berniukų vadovu Mykolu Rušėnu. Ji paryškino, kad Richard, Sarah ir Mykolas užaugo stovyklaudami „Lithuanian Heritage” stovykloje!

Toliau visi kartu dalyvavome šv. Mišiose, kurias atnašavo Detroito lietuviškos Dievo Apvaizdos parapijos klebonas ir „Lithuanian Heritage Camp” draugas kun. Gintaras Jonikas. Jis šv. Mišių metu pristatė stovyklos religinę temą „Kur aš galiu surasti Dievą?” Po šv. Mišių komendantas Richard toliau supažindino stovyklautojus su sveikatos priežiūrėtojais Tesa Urbonaite-Dunn, Catherine Wilkosz ir Andriumi Giedraičiu bei kitais mokytojais ir vadovybės nariais. Tada stovyklautojai subėgo į valgyklą, kur jų laukė šeimininkės Zitos Kušeliauskienės ir jos padėjėjos Bronės Abromauskienės paruošta skani vakarienė. Virtuvės darbininkams vadovavo dr. Kristina Žvinakytė, o stovykloje ūkvedžiavo John Sorgatz ir Michael Prochaska. Po vakarienės ir vėliavų nuleidimo seni ir nauji draugai dalyvavo susipažinimo vakare. Vakarinės programos vedė Audra Ricci-Holdorf, Karolina Ambrozaitė ir Lucas Janušis. Susipažinimo vakaro metu stovyklautojai išsiskirstė į grupes ir žaidė įvairius žaidimus stotyse. Pasibaigus vakarinei programai ir sukalbėjus vakaro maldą, stovyklautojai grįžo į barakus saldžiai miegoti. Miegančius stovyklautojus ir visą Dainavą globojo nakties sargai Algimantas Janušis ir Marius Gražulis.

Atsikėlę pirmadienio rytą, stovyklautojai perskaitė lietuviškai ir angliškai paruoštą dienotvarkę. Po vėliavų pakėlimo ir pusryčių būreliai nulėkė į kasdienines paskirtas pamokas. Iš ryto būreliai aplankė tris pamokas, kurios keitėsi kasdien. Per vieną iš tų pamokų Linas Vyšnionis stovyklautojus mokė apie žymias Lietuvos vietas: Trakus, Gedimino pilį, Kernavę, Rambyną, Kauno Laisvės alėją, Vilniaus universitetą ir Vytauto Didžiojo universitetą, Kryžių kalną, Rainių miškelį, Baltijos jūrą, Nidą, Palangą, Klaipėdą, Vilniaus katedrą, Nemuną ir Nerį, Šiluvą, Seimo Rūmus, Parlamentą, Prezidentūrą Vilniuje ir Aušros Vartus. Išmokus apie šias ypatingas vietas, padedant Violetai Abad ir Rimai Lussenhop, būreliai paruošė vaidinimėlius, kurių savaitės metu mokė visą stovyklą.

Vyko ir kitos pamokos. Paulius Birutis ir Rima Birutienė vedė pokalbius religine tema „Kur aš randu Dievą?”, Austina DeBonte ir Nijolė Balčiūnienė ruošė stovyklautojus Linksmavakariui; sersys Rima Žiedonytė-Hansen ir Daiva Žiedonytė-Beržinskienė mokė lietuvių kalbos; Marius Polikaitis, Milda DeVoe ir Rimas Kasputis mokė dainuoti; rankdarbių pamoką vedė Kristė Vedegytė-Duhigg ir Rasa Raišys; tautinių šokių mokė Dalia Bilaišytė-DeMuth, Mary Ann Tatarūnienė ir Justina Baranauskaitė; sporto pamokas vedė Ron Pa-

dalino, Kristin Tauras, Monica Campbell, Andrew DeVita ir Yegor Krutikov; apie Dainavos gamtą mokė Tadas Birutis, Benius Urbonas, Petras Juška ir Markas Makogan; laikraštėlį redagavo ir medžiagą iš stovyklautojų rinko Kristine Tarbūnienė, Elaine Norkutė, Rimas Podlinevas, Alina Soltis ir Fallon Vasiliauskas; o Dainavos žymias vietas jie aplankė su Dana Rugieniūte ir Mariumi Gražuliu. Tarp pamokų stovyklautojai dažnai matė ir pakalbindavo jauniausius stovyklautojus, dar per mažus stovyklauti su būreliu „Lithuanian Heritage Club” narius. Šį Dainavos vaikų darželį globojo Lina Nicklin su padėjėjais Kiril Lebedev ir Anna Ošlapas.

Po pamokų, pavalgius pietus, stovyklautojai grįžo į barakus pasiruošti maudymuisi. Nuėję į „kitą pusę”, stovyklautojai įvairiais būdais praleido laiką: vieni maudėsi Spyglio ežere, kiti žuvavo ar žaidė tinklinį, dar kiti lošė kortomis, daug kas metė „Frisbee”, valgė ledus ir ilsėjosi, patogiai atsilošę paplūdimio kėdėse. Po smagaus maudymosi ir skanių pavakarių stovyklautojai grįžo į barakus ruošti kitai pamokai. Popietinę pamoką galima buvo pasirinkti. Kai kurie stovyklautojai pasirinko išmokyti kaip gaminti koldūnus ir mišrainę lietuviškos virtuvės pamokoje su Pauliumi Biručiu, Violeta Abad ir Rima Lussenhop. Grupė vyresnių stovyklautojų padėjo Mariui Gražuliui ir Danai Rugieniūtei atstatyti ir naujai nudažyti seną kryžių Dainavos Kryžių kalne. Kiti puošė ir skraidė aitvarus su Juozu Vaičiūnu ir Algiu Janušiu; žuvavo su Beniu Urbonu ir Petru Juška; fotografavo su stovyklos fotografe Lidija Mitriūte-Fremeau ir Linu Vyšnioniu; dirbo sunkesnius Dainavos darbus su Ron Padalino, Mark Makogan ir Tađu Biručiu; dainavo chorelyje su Milda DeVoe ir Andriumi Giedraičiu; lošė golfą su Mariumi Polikaičiu ir Michael Prochaska; žaidė futbolą/soccer su Kristin Tauras, Monica Campbell bei Yegor Krutikov ir žaidė krepšinį su Richard Tarbūnu ir Andrew DeVita. Pirmadienio vakare vyko „atskiri vakarai”. Mergaitės su vadovėmis darė rankdarbius, žaidė žaidimus ir geriau susipažino, o berniukai žaidė visų mylimą žaidimą „Vėliavėlės”. Buvo smagu matyti, kaip berniukai įsismagino – vieni apsirengę „camoflauge” drabužiais, kiti nusidažė tamsiai veidus, visi lankė Dainavos pievose ieškodami kitos komandos paslėptos vėliavos.

Antradienis buvo panašus į pirmadienį savo dienotvarkę, bet vakare vyko tradicinis stovyklos laužas. Būreliai kūrė puikius vaidinimus arba šūkius. Stovyklautojai dainavo jau anksčiau išmoktas lietuviškas dainas. Jie taip pat išmoko naują lietuvišką dainą su smagiais judesiais, kurią Lietuvos ateitininkė Rugilė Kazlauskaitė pamokė kitose ateitininkų vasaros stovyklose Dainavoje. Atrodė, kad stovyklautojai grįžo į barakus labai patenkinti. Prie laužų dažnai atsiskleidžia tikras stovyklautojų kūrybingumas ir išmintingumas, ir šis laužas kūrybingumu ir išradingumu neatsilikol!

Smagu buvo išmokyti naujų žaidimų!

Stovyklos fotografų Lidijos Mitriūtės-Fremeau ir Lino Vyšnionio nuotr.

Trečiadienio vakarinė programa man buvo nauja patirtis: lietuviškas linksmavakaris. Per savaitę būreliai išmoko trumpus liaudies šokius ir žaidimus, kad juos galėtų pristatyti links-mavakario metu. Tą vakarą jauna mama Austina DeBonte vaikams paaiškino, jog tokie liaudies šokių ir dainų vakarai buvo populiarius senais laikais, kai ji buvo jauna! Ji tikėjosi, kad ir šiais laikais būtų smagu tokį vakarą patirti. Manau, tikrai pasiekė tikslą! Būreliai pristatė išmokus šokius, ir po pirmo pristatymo dalyviai susiporavo su kitais stovyklautojais, kurie tada irgi išmoko tuos šokius. Be šokių, buvo taip pat dainos ir žaidimai – tikrai linksmas vakaras visiems. Vakara užbaigėme trumpai šokdami skambant šių laikų moderniai lietuviškai „pop” muzikai.

Ketvirtadienį vyko visų laukta sporto šventė. Oras buvo puikus – atvėso, pūtė ramus vėjelis, buvo saulėta. Komandų vardai buvo paskirti pagal gamtos elementus: žali miškai, pilkos audros, raudonos liepsnos, violetiniai vėjeliai, geltonos dienos, mėlyni vandenynai, balti žaibai, oranžinės saulės, maišytos vaivorykštės ir juodosios naktys. Komandos buvo sudarytos iš įvairių amžių stovyklautojų. Visą rytą stovyklautojai žaidė krepšinį, kvadrata, „kickball” ir „Ultimate Frisbee”, kurio taisyklės yra panašios į europietiško futbolo taisykles. Smagu buvo matyti, kaip vyresnieji stovyklautojai ragino ir padėjo jaunesniems, pirmamečiams stovyklautojams, ypač žaidžiant krepšinį ir „kickball”. Po smagių komandinių žaidimų stovyklautojai bėgo maratoną per visą stovyklą iki kitos pusės Spyglio. Tenai vyko plaukimo rungtnės ir virvės traukimas per iškastą balą. Pagaliau buvo truputį laiko atsipalaiduoti ir pasimaudyti. Sporto šventės uždarymas vyko vakarinės programos metu. Visos komandos turėjo apibūdinti ir suvaidinti savo komandos paskirtą vardą. Pasirodymams pasibaigus, visi nukeliavo prie Spyglio stebėti gražių fejerverkų virš ežero. Puiki nepaprastai linksmos dienos pabaiga!

Po smagaus, bet labai įtempto ketvirtadienio, buvo gera penktadienį sugrįžti į įprastą dienotvarkę. Penktadienio vakarinė programa – tai susikaupimo vakaras. Programa buvo pritaikyta visiems stovyklautojams: nuo jauniausių iki vyriausių. Jaunesni Baltųjų rūmų salėje su vadovais ir mokytojais statė kryžiuokus, sužinojo apie šventuosius ir diskutavo apie Kristų bei savo santykį su Juo. Vyresni stovyklautojai keliavo Dainavos keliuku per dešimt stočių. Tose stotyse jie skaitė Šventojo Rašto ištraukas ir Jėzaus pasakojimus, būreliuose diskutavo jiems paruoštus klausimus apie gyvenimo kelrodžius ir kaip tie kelrodžiai mums padeda surasti ir toliau sekti Kristų. Vakaras baigėsi išpūdinga vakaro malda Kryžių kalne aplink laužą.

Šeštadienį visi nekantriai laukė iškilmingos vakarienės ir šokių. Visi ruošėsi – merginos puošėsi, o vaikinai nusiprausė! Stovykla paskutinį kartą susirinko valgykloje vakarienei. Po skanios kugelio puotos stovykla susirinko po didžiuoju Dainavos ažuolu šv. Mišioms, kurias atnašavo iš tolimos Michigano parapijos atvykęs angliškai kalbantis Father Tom. Tikrai Dievas džiaugėsi – malonus vėjelis pūtė, saulė išlindo iš už debesų, Spyglio ežeras blizgėjo. Šv. Mišioms pasibaigus, stovykla nukeliavo į kitą ežero pusę, kur chorelis padainavo savo programą visai stovyklai, o atskiri būreliai pristatė savo išmokus tautinius

šokius. Pagaliau prasidėjo šokiai – vyresnieji stovyklautojai linksmai ir energingai šoko iki pat vidurnakčio.

Atsikėlę sekmadienį stovyklautojai liūdni ruošėsi iškelti. Per stovyklos uždarymą būreliai savo šukuose aiškino, kokia yra brangi jiems Dainava, kiek jie pasisėmė per tą savaitę, kaip jie susidraugavo su geriausiais draugais stovykloje. Rima padėjo komendantui, visiems vadovams ir mokytojams. Richard visos stovyklos vardu nuoširdžiai padėjo Rimai, kuri jau daug metų yra pasižventusi išlaikyti „Dainavos Heritage” stovyklos lietuvišką, katalikišką, šeimynišką dvasią. Su paskutine dūda 2013 m. „Dainavos Heritage” stovykla baigėsi.

Nors „Lithuanian Heritage Camp” pirmą kartą dalyvavau palyginti neseniai, kai man buvo aštuoniolika metų, man ši stovykla labai greitai atsirado arti prie širdies. Augdamas Detroite buvau nemažai įsivėlęs į lietuvišką veiklą – parapijoje, mokykloje, sporte. Lietuvybė buvo ir dar yra nepaprastai svarbi mano gyvenimo dalis. Tačiau daugumai šių stovyklautojų „Lithuanian Heritage” stovykla yra vienintelė proga patirti lietuviybę, ir jie tai labai vertina. Po stovyklos šie vaikai būna pasikeitę, ir labai sunku patikėti, kad jie nėra augę lietuviškoje aplinkoje visą gyvenimą. Per tą savaitę vaikai nepaprastai daug pasisemia žinių – jie grįžta namo ir kalbasi su seneliais apie jų gyvenimus Lietuvoje, planuoja keliones į Lietuvą, prisijungia prie lietuviškų šokių grupių ir sporto klubų. Beveik sujaudina, kai stebiu, kaip visi „Lithuanian Heritage Camp” stovyklautojai apsidžiaugia ir viename būryje kartu šoka, išgirdę Marijono Mikutavičiaus dainą „Trys milijonai”! Galiu pats pripažinti, kad nors dauguma „Lithuanian Heritage Camp” stovyklautojų nekalba lietuviškai, jų lietuviška dvasia yra tokia pat stipri kaip ir kitų lietuviškai kalbančių bei stovyklaujančių jaunuolių. Man ši stovykla primena, kad lietuviybė yra daug daugiau negu lietuviškas krajas, teisingas lietuviško žodžio galūnės priderinimas arba puikus diktanto parašymas. Visi, kurie tikrai myli Lietuvą ir nori apie ją kuo daugiau išmokti, gali didžiuotis savo lietuviybė. Dainavos stovyklavietėje „Lithuanian Heritage Camp” vadovybė ir jos stovyklautojai tai nepaprastai gražiai visiems parodo.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai.
Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose. **Tel. 708-663-4577.**

■ Moteris ieško įstaigų, klinikų valymo darbo arba senelių priežiūros darbo su grįžimu namo. **Tel. 708-415-3641.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel.773-329-9918**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo po Padėkos dienos. Turi rekomendacijas, patirties. Buitinė anglų kalba. **Tel. 847-436-2583.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą” internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in” bei slaptažodį. Skaitykite „Draugą” greičiau!

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455**

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Mėsa su obuoliais

Obuoliai puikiai dera su bet kokia mėsa – jautiena, kiauliena, antiena, vištiena, žąsiena. Ypač gerai obuoliai tinka prie riebesnės mėsos – kiaulienos, žąsienos, antienos. Vis dėlto ne visų rūšių obuoliai tinka bet kokiai mėsai. Antienai ir žąsienai „palankesni“ rūgštūs ir kieti obuoliai, kiaulienai ir vištienai tiks ir saldesni obuoliai. Šie vaisiai ne tik pagerins mėsos skonį, bet ir panaikins kenksmingas medžiagas, išsiskiriančias mėsai kepat.

Obuoliai, įdaryti mėsa, puošia šventinį stalą. Nupjaukite obuolio „kepurėlę“, obuolį išskobkite, į vidų dėkite mėsos įdaro ir kepkite. Skanaus!

Obuolių garnyras prie mėsos

Reikės: 3 svogūnų, 2 didelių saldžiarūgščių obuolių, šaukšto sviesto, šaukšto cukraus ir šaukšto obuolių acto.

Neluptus svogūnus sudėkite į skardą ir kepkite 10 minučių iki 400 ° F įkaitintoje orkaitėje. Obuolius nuplaukite ir, pašalinę sėklalizdžius, supjaustykite skiltelėmis. Svogūnus palikite atvėsti, tada nulupkite, stambiai supjaustykite ir įkaitintame svieste su cukrumi ir actu apkepkite. Retsykiais pamaišydami kepkite 10 minučių, tuomet suberkite obuolius, išmaišykite ir dar pakepkite 3–4 minutes. Patiekite prie mėsos.

Kepta kiauliena su obuoliais ir garstyčiomis

Reikės: 2 kiaulienos išpjovų, obuolio, svogūno, šaukštelio Dijon garstyčių, druskos, česnako granulių, maltų juoduųjų pipirų, ¼ šaukštelio džiovintų čiobrelų, alyvuogių aliejaus.

Marinatu: 2 šaukštų alyvuogių aliejaus, citrinos sulčių, 2 česnako skiltelių, šaukštelio džiovintų čiobrelų.

Kiaulieną nuplaukite ir nusausin- kite. Kiekvieną išpjovos gabalėlį įpjau- kite išilgai. Sumaišykite visas marina- tui skirtas dalis. Gautu mišiniu įtrin- kite mėsą, tada įdėkite į gilų indą ir už- pilkite likusiu marinatu. Marinuokite tris valan- das kambario temperatūroje. Svogūną nulupkite, supjaustykite pusžiedžiais ir pakepkite alyvuogių aliejuje. Pasūdykite, pagardinkite pipirais, česna- kais, įdėkite garstyčių, čiobrelų ir gerai išmaišy- kite. Šią masę sukrėskite į įpjovas, kraštus suka- binkite mediniais smaigtukais. Mėsą iš abiejų pusių apkepkite įkaitintame aliejuje. Perdėkite į lėkštę, papuoškite keptų obuolių skiltelėmis.

Kiaulienos kepsniai su obuoliais

Reikės: 4 kiaulienos gabalėlių, 3 saldžiarūgščių obuolių, 2 šaukštų aliejaus, 2 šaukštų miltų, 2 šaukštų razinų, šaukštelio Dijon garstyčių, ½ šaukš- telio kario, ½ šaukštelio druskos.

Mėsą nuplaukite, apdžiovinkite ir šiek tiek pa- muškite. Pasūdykite, pagardinkite kariu, apvolio- kite miltuose ir apkepkite aliejuje. Tuomet keps- nius perdėkite į kepimo formą. Obuolius, pašalinę sėklalizdžius, supjaustykite stambiomis skiltelėmis ir šiek tiek pakepinkite toje pačioje keptuvėje, kur kepė mėsa. Sudėkite razinas bei garstyčias ir troš- kinkite apie 2 minutes. Įpilkite šiek tiek vandens, palaukite, kol užvirs, obuolius bei razinas sudėkite ant mėsos. Pašaukite į iki 250 ° F įkaitintą orkaitę ir, uždenę kepimo formą folija, kepkite 15 minučių.

Antienos gabalėliai su obuoliais puodeliuose

Reikės: 4–5 sv anties, ryšelio petražolių, 6 vidu- tinio dydžio obuolių, šaukšto aliejaus, druskos, maltų

juoduųjų pipirų, 2 morkų, 1 sv grietinės, 6 bulvių, 2 svo- gūnų.

Antį nuplaukite, nusausinkite, supjaustykite nedideliais gabalėliais ir 10 minučių, nuolat varty- dami kepkite įkaitintame aliejuje. Lygiomis porci- jomis išdėliokite į specialius molinius puodelius ir pastatykite šiltai. Svogūnus, morkas ir bulves nu- valykite, svogūnus supjaustykite pusžiedžiais, mor- kas – šiaudeliais, bulves – griežinėliais. Obuolius nuplaukite ir, pašalinę sėklalizdžius, supjaustykite stambiomis skiltelėmis. Petražoles nuplaukite, nu- džiovinkite ir supjaustykite. Į keptuvę, kur kepė antis, sudėkite bulves ir kepkite 4 minutes retkar- čiais pamaišydami. Tada suberkite svogūnus bei morkas ir dar pakepkite 4 minutes. Daržoves išdėlio- kite į puodelius. Grietinę sumaišykite su pjausty- tomis petražolėmis, druska ir pipirais. Grietinės padažą supilstykite į puodelius. Tuomet puodelius uždenkite dangteliais ir 40 minučių pašaukite į iki 400 ° F įkaitintą orkaitę.

Kepti vištų sparneliai su obuoliais

Reikės: 6 vištų sparnelių, 1 sv rūgščių obuolių, 2 šaukštų kario, 2 šaukštų alyvuogių aliejaus, drus- kos.

Sparnelius gausiai įtrinkite kariu ir druska.

Obuolius supjaustykite skiltelėmis. Didelėje keptu- vėje įkaitinkite aliejų. Sudėkite sparnelius ir ap- kepkite ant didelės ugnies iš vienos pusės (apie 3–4 minutes). Tuomet apverskite. Ant sparnelių išdė- liokite pjaustytus obuolius. Pakepinkite, kad spar- neliai paskrustų ir iš kitos pusės. Tada ugnį suma- žinkite ir kepkite dar 15– 20 minučių. Obuoliai turi tapti minkšti, bet nesubyrėti.

Vištienos troškiny su paprikomis ir obuoliais

Reikės: 1 1/2 sv vištų krūtinėlių, miltų, puodelio grietinės, svogūno, druskos, 4 saldžių paprikų, pe- tražolių, 2 šaukštų paprikos miltelių, 2 pomidorų, pu- sės puodelio alyvuogių aliejaus, 2 rūgščių obuolių.

Svogūną supjaustykite griežinėliais. Paprikas perpjaukite pusiau ir supjaustykite nedideliais kvadratėliais, pomidorus ir obuolius – skiltelėmis. Petražoles susmulkinkite. Vištų krūtinėles su- pjaustykite nedideliais gabalėliais. Keptuvėje įkai- tinkite 2 šaukštus alyvuogių aliejaus, sudėkite viš- tienos gabalėlius ir pakepinkite 5 minutes, kol jie įgis auksinį atspalvį. Perdėkite į lėkštę. Į keptuvę supilkite likusį aliejų. Iš pradžių 3 minutes pake- pinkite svogūnus, tuomet suberkite saldžias papri- kas ir pomidorus, vėl pakepinkite kartu kelias mi- nutes. Po to sudėkite obuolius ir dar pakepinkite. Tada viską sudėkite į puodą kartu su vištiena, už- pilkite ant jos pakepintais ir su grietine ištirpintais miltais, sudėkite druską, prieskonius ir leiskite troškintis ant lėtos ugnies. Į pabaigą sudėkite su- smulkintas petražoles.

Kepta kalakutiena su obuoliais (4 asmenims)

Reikės: druskos, grūstų juoduųjų pipirų, 1 kala- kuto krūtinėlės (apie 2 sv), lazdelės sviesto, obuolių acto, 4 sv obuolių, 2 citrinų, 1 cinamono lazdelės, šaukšto cukraus, 1 šaukštelio malto cinamono, 0,5 šaukštelio malto imbiero, Kajeno pipirų.

1. Puodelyje sumaišykite truputį druskos ir ką tik piestoje sutrintais juodaisiais pipirais, paber- kite ant pjaustymo lentos ir apvoliokite kalaku- tieną. Keptuvėje pakaitinkite pusę kiekio sviesto ir paskrudinkite mėsą – tolydžio pavartant ir protar- piais apšlakstant vienu kitu šlakeliu acto. Paskui už- denkite ir valandą kaitinkite ant vidutinės ugnies, kas 15 minučių vis apliejant šlakeliu acto.

2. Pusę obuolių nulupkite, supjaustykite ket- virčiais, išimkite sėklalizdžius ir gerai sumaišykite su citrinos sultimis – kad neparuoduotų. Sudėkite keptuvėn į pakaitintą sviestą ir atsargiai pavartant paskrudinkite ant lėtos ugnies. Protarpiais ap- liekite šaukštu kitu su vandeniu sumaišytu actu. Įberkite pagal skonį prieskonių, įmeskite cinamono lazdelę, uždenkite ir pusvalandį kaitinkite ant labai lėtos ug- nies.

3. Likusius obuolius taip pat nulupkite, su- pjaustykite ketvirčiais, išimkite sėklalizdžius ir smulkiai sukapojus aštriu peiliu sumaišykite su citrinų sultimis. Keptuvėje pakaitinkite šaukštą sviesto, suberkite obuolius, cuk- rų, cinamoną, imbierą, Kajeno pi- pirus, supilkite pusę puodelio ac- to, gerai išmaišykite ir pakaitin- kite.

4. Kalakutieną suraikykite plonais griežinėliais ir patiekite pašildytose lėkštėse sodriai ap- liejus kepimo syvais bei tirštų obuolių padažu – drauge su obu- olių griežiniais. Likusį padažą pa- tiekite karštoje padažinėje.

Normandų antis su obuoliais (tautinis normandų patiekalas)

Reikės: 1 anties, 3 didelių griežinių parūkyto ir išvirto kum- pio, lazdelės sviesto, 3 sv obuolių, džiuėvėsėlių, 1 puodelio sultinio, 1

puodelio grietinės, 1 citrinos sulčių arba acto, drus- kos, pipirų, rozmarino.

1. Išdarinėkite, nuplaukite ir nusausinkite antį. Kiaulienos kumpio griežinį rupiai supjaustykite ir pakepinkite su sviestu bei 1–2 nuluptais ir smul- kiai supjaustytais obuoliais, 3–4 šaukštais džiuė- sėlių, druska, pipirais, įberkite rozmarino. Gerai išmaišius viską sukimškite į antį ir užsiūkite.

2. Orkaitę įkaitinkite iki 425 ° F. Antį įtrinkite druska, pipirais ir rozmarinu. Padėti ant kepimo skardos, aptepkite ištirpintu sviestu ir kepkite va- landą. Nulupkite 4 obuolius, išpjaukite sėklaliz- džius, apliekite tirpintu sviestu ir iškepkite orkai- tėje. Kitus obuolius nulupkite, išimkite sėklaliz- džius, rupiai supjaustykite ir išvirkite saldžią obu- olių košę. Likusius kumpio griežinius supjaustykite pailgaus trikampiais ir gausiai paskrudinkite svies- te.

3. Iškepusią antį laikykite šiltai. Kepimo sy- vams nugraibykite riebalus, supilkite į puodelį kartu su sultiniu. Užvirinus nugarinkite ant lėtos ugnies, įmaišykite 5 šaukštus grietinės, suplaktos su trupučiu citrinų sulčių, pagardinkite pagal skonį norimais prieskoniais.

4. Į didelę pašildytą lėkštę įpilkite obuolių košės, ant viršaus uždėkite antį, iš kraštų išdėliokite or- kaitę iškeptus obuolius bei kumpio trikampius, padažą supilkite į pašildytą padažinę ir patiekite, kol karšta.

Pagal rinkinius valgys iš viso pasaulio

„Olimpinės panoramos“
2013 m. Nr. 9

EDVARDAS ŠULAITIS

Iš Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto (LTOK) gavome jų leidžiamo žurnalo „Olimpinės panoramos“ naują numerį, pažymėtą Nr. 9. Iš eilės tai jau (nuo leidimo pradžios) Nr. 49. Čia reikia priminti, kad dešimt metų šis žurnalas rodydavosi tik 4 kartus metuose, o šiemet jis spausdinamas kaip mėnesinis leidinys.

Šis žurnalo numeris pradedamas LTOK prezidentės Dainos Gudzinavičiūtės (ji Australijoje vykusioje olimpiadoje laimėjo aukso medalį šaudymo varžybose) ilgoku rašiniu. Jame ji rašo:

„Mieli skaitytojai,
Iš Vilniaus per Frankfurtą skrendant į Buenos Aires, kuriose vyko 125-oji Tarptautinio olimpinio komiteto sesija, ore teko praleisti per keturiolika valandų. Laiko apmąstymams pakankamai, ypač skrendant atgal, kai išpūdžių ir gerų emocijų po matytų renginių, susitikimų su kolegomis iš viso pasaulio – galybė.

Kaip žinoma, Buenos Airėse 2020 m. vasaros olimpinių žaidynių sostinė buvo paskelbtas Tokijas, po slapto balsavimo žaidynių programoje nuspręsta palikti imtynes, o devintuoju TOK prezidentu išrinktas olimpinis čempionas 59-erių metų vokietis Thomas Bachas.

Drauge prisiminkime šią istorinę TOK sesiją, vykusią Argentinos sostinės „Hilton“ viešbučio didžiojoje konferencijų salėje. Visų pirma buvo renkama XXXII olimpinių žaidynių miestas. Daug širdies, kūrybinės minties ir išradingumo į savo pristatymus įdėjo visi trys kandidatai. Man arčiausiai širdies buvo Madrido vizija, nors Tokijas su Stambulu tikrai nepasirodė prascčiau. Aktyviai dirbo visų pretendentų komandos, į kurių sudėtis įėjo ir šalių premjerai, Japonijos princesė, Ispanijos princas, legendiniai sportininkai, meno meistrai. Laimėjo Tokijas. Japonai turi septynerius metus kūrybai, darbams, idėjoms įgyvendinti, kad iš tiesų, kaip žadėjo, surengtų puikias žaidynes, padėsiančias sustiprinti olimpines ir pa-

rolimpines vertybes bei jas perduoti ateinančioms kartoms. Man buvo gaila Stambulo atstovų, kuriems nepavyko jau penktą kartą...

Kitą dieną, surengus specialų slapta TOK narių balsavimą, iš trijų sporto šakų – imtynių, beisbolo ir sieninio (skvošo) – reikėjo išrinkti vieną, kuri būtų įtraukta į 2016 ir 2020 m. žaidynių programą. Dvi sporto šakos į šiuos rinkimus ėjo su viltimi, o dar neseniai tvirtas olimpines pozicijas turėjusios imtynės – su nuoskauda. Dauguma kalbintų kolegų balsavimo išvakarėse sakė palaikantys imtynes. Jos ir laimėjo: imtynės surinko 49, beisbolui atiteko 24, sieniniui – 22 balsai.

Tuoj po šio balsavimo išsiunčiau sveikinimo žinutes mūsų premjerui, dideliame šio sporto šakos bičiuliui Algirdui Butkevičiui, Lietuvos imtynių federacijos garbės prezidentui Rimantui Bagdonui, vienam tituluotiausių šalies imtynininkų Mindaugui Ežerskiui. Įsiminė šie kadenciją balgiančio TOK prezidento Jacques'o Rogge' imtynininkams išsakyti priekaištai; vadovaujamos federacijos organuose nėra sportininkų ir moterų. Manau, panaši padėtis daugelyje Lietuvos sporto federacijų, todėl jų vadovams patariu sukrusti, kol nevėlu."

Toliau autorė praneša apie TOK rinkimus, kuriuose kandidatavo trys europiečiai, tarp jų ir ukrainietis Sergejus Bubka ir vokietis Thomas Buchas. Šis 59 m. amžiaus Vokietijos atstovas tapo Tarptautinio Olimpino Komiteto (TOK) prezidentu.

D. Gudzinevičiūtė sako, kad šis vyras šiltai atsiliepia apie Lietuvą ir jam įteikė pakvietimą atvykti į LTOK atkūrimo 25-mečio iškilmes, kurios vyks Vilniuje gruodžio mėnesį.

Taip pat šiame numeryje įdėtas straipsnis, aprašantis visus iki šiol buvusius TOK prezidentus. Be to įdomus Marytės Marcinkevičiūtės rašinys – „Planuose – pasaulio rekordas". Jame žurnalistė įdomiai pristato talentingą Lietuvos plaukiką Daną Rapšį, kurį pas save kviečia Amerikos ir Didžiosios Britanijos plaukimo specialistai. Tačiau šis panevėžietis nenori skirtis su savo trenere Ina Paipeliene.

Šis dvyliktos klasės jaunuolis šiemet Dubajuje tapo pasaulio jaunimo čempionato dviejų sidabro medalių laimėtoju (100 m nugara ir kartu su komandos draugais kompleksinės estafetės 4x100 m). Poznanėje, Lenkijoje Danas tapo Europos jaunimo čempionu ir vicečempionu, o debiutavęs suaugusiųjų pasaulio čempionate Barselonoje sugebėjo prasibrauti į pusfinalį. Dano planuose yra pasaulio rekordo pasiekimas „Olimpinę panoramą" sumaniai redaguoja patyręs žurnalistas Bronius Čekanauskas.

Žurnalo adresas: Olimpiečių g. 15, LT 09200, Vilnius, Lietuva. Jo tiražas jau išaugo iki 4,300 egz.

A † A

Dr. KAZIUI BOBELIUI

mirus, jo žmonai DALIAI, vaikams ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia

Naručių šeima

Į Vilnių atkeliaus Madrido archyve atrasta
opera apie Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę

Dirigentas ir New Yorko operos bendruomenės meno vadovas Alexis Soriano Madrido karališkajame archyve atrado 1782 metais pastatytą operą „Everardas II – Lietuvos karalius". Ispanas atvyko į Vilnių ir Valdovų rūmuose pristatė šį savo radinį.

Menininkas planuoja operą pastatyti Vilniuje

Operą sukūrė Portugalijos rūmų kompozitorius Joao de Sousa Carvalho, o libretą jai parašė italų poetas Gaetano Martinelli. Ji buvo sukurta Portugalijos karaliaus Pedro III gimtadienio proga.

„Dirbu su dešimtimis orkestrų ir nuolat ieškau kūrinių, tačiau surasti tokį pamirštą ir muzikine prasme žavų objektą – ypatingas atvejis", – pasakojo lietuvių kilmės ispanas A. Soriano.

Pasak meno vadovo, jis jau seniai norėjo pamatyti Madrido archyvus. Atsitiktinai pamatęs Joao de Sousa pavarde, atkreipė dėmesį, kadangi jau yra statęs vieną šio autoriaus kūrinių.

„Man atrodo, kad muzika yra labai nebloga ir kūrinys yra įdomus, jis yra pilnas, pabaigtas. Daug ką reikėjo interpretuoti, bet natos yra gana aiškios. Pradėjau šį darbą daryti, jo buvo daug, ir nusprendžiau pasiūlyti šią operą pastatyti Lietuvoje – tai bus įdomus istorinis, niekam nežinomas siužetas", – teigė A. Soriano.

Pasak filologo Dainiaus Būrės, būtina atkreipti dėmesį į laikotarpį, kada ši opera buvo parašyta. Tai laikotarpis, kuris paprastai vadinamas Apšvieta, o muzikos srityje – tai klasicizmo laikas, tačiau jau rodantis tam tikrų naujų požymių – vaizduoti mažiau žinomus, vaizduotei daugiau peno teikiančius kraštus ir laikus.

„Autorius traktuoja Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę kaip praeities valstybę, vadina ją karalyste, išgyvenusia kovą dėl valdžios. Valdžia ir

meilė, kaip įprasta, yra pagrindiniai operos siužeto aspektai. Klasicizmas yra archetipinio pobūdžio laikas, todėl tikėtis tikrų istorinių įvykių neverta – ieškoma universalių tiesų ir siužetų", – pasakojo D. Būrė.

Lietuva, pasak jo, siužete yra labai glaudžiai integruota į Europą, kadangi kūrinyje pateikiamos vertybės yra aktualios bet kuriam Europos dvarui. LDK siužetas yra Portugalijos dvaro atitikmuo.

D. Būrė apsiėmė išversti operos libretą

Pasak Valdovų rūmų direktoriaus pavaduotojos Jolantos Karpavičienės, vienas iš Valdovų rūmų tikslų – pristatyti ir europietiškąjį paveldą, ir istoriją, tarp jų ir muziką. Todėl ši opera yra itin įdomus ir reikšmingas atradimas.

„Everardas II – Lietuvos karalius" nėra paremtas tikrais istoriniais įvykiais, tačiau jame yra iš tiesų egzistavusių vietovardžių ir veikėjų.

Operos autorius mini Renesanso visuomenės veikėją Mykolą Lietuvį. Kūrinio veiksmas vyksta ne vėliau nei XVI amžiuje prie LDK ir Lenkijos sienos, dabartinėje Baltarusijos teritorijoje, Valkaviškio pilyje. Siužete iškyla ir Aleksandras Augustas – šiuo vardu pavadintas vienas iš pagrindinių veikėjų. Iš pradžių šis veikėjas klaidžioja ir nusižengia, tačiau vėliau parodo drąsą ir ištikimybę karaliui, todėl Everardas II jam atleidžia ir sugrąžina buvusią sutuoktinę Erenikę.

Opera „Everardas II – Lietuvos karalius" Valdovų rūmuose bus parodyta gruodžio 10 dieną. Šiuo metu A. Soriano ją stato kartu su „Vilniaus simfonietta" ir jos dirigentu Vytautu Lukočiumi. Pagrindinius vaidmenis atliks Tomas Pavilionis, Viktoras Gerasimovas, Diana Tiškovaitė, Nora Petročenko ir Ilona Pliavgo.

ELTA

Valeria Pleirys, gyvenanti **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo" prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Kęstutis Miliūnas, gyvenantis **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo" prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Astrida Pauperas, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo" prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGĄ"!

„Draugą" atminkime savo testamente.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lapkričio 1-ąją, Visų Šventųjų dieną,** Šv. Antano bažnyčioje Cicero (1501 S. 50 Avenue) 9 val. r. bus laikomos lietuviškos šv. Mišios. Visi kviečiami.

■ **Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje,** Marquette Parke, penktadienį, lapkričio 1 dieną, 10 val. r. – Visų Šventųjų dienos šv. Mišios. 7 val. v. žvakučių šviesoje prisiminsime savo mirusius artimuosius. Susikaupimo vakare dalyvaus Veronika Povilionienė bei Apolonija ir Petras Steponavičiai. Lapkričio 2 d. – Vėlinės. 10 val. r. – šv. Mišios už mirusiuosius, 4 val. p. p. – šv. Mišios.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL), penktadienį, lapkričio 1 d., 10 val. r. švęsime Visų Šventųjų dieną. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Sekmadienį, lapkričio 3 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Lapkričio 2 d., 2 val. p. p. Apreiškimo** parapija ir NY ateitininkai kviečia New Yorko bendruomenę Vėlinių metu prisijungti prie bendro Taize suėjimo ir meditacijos. Vaisės ir pabendravimas tuoj po programos. 259 North 5th Street Brooklyn, NY 11211.

■ **Šv. Kazimiero seserys kviečia visus** dalyvauti Vėlinių Mišiose, kurios vyks šeštadienį, lapkričio 2 d., 9:30 val. r. Seselių kazimieriečių Motiniško namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Road, Čikagoje.

■ **Sekmadienį, lapkričio 3 d. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų** vienuolyne 600 Liberty Hwy. Putname – Metinis mirusiųjų paminėjimas ir Tikėjimo metų pabaiga.

Apie dalyvavimą prašome pranešti tel. 860-928-7955 arba el. paštu: se-sign@ gmail.com.

■ **Lapkričio 16 d. 2 val. p. p. Amerikos** lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS) kviečia į susitikimą su LR gynybos atašė JAV plk. Juozu Kačergiu, kuris vyks Pasaulio lietuvių centro didžiosios salės vakarinėje dalyje. Paskaita „Apie Lietuvos kariuomenę ir jos misijas užsienyje“ yra tarsi įžanga į Lietuvos kariuomenės dienos (lapkričio 23 d.) paminėjimą. Prieš pradėdamas eiti gynybos atašė pareigas Washingtone 2012 m. plk. Juozas Kačergis dirbo Prezidento Valdo Adamkaus patarėju, vadovavo Antrajam operatyvinių tarnybų departamentui prie Krašto apsaugos ministerijos. Visi laukiami!

■ **Lapkričio 17 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) bus paminėta Lietuvos kariuomenės diena. Šventė prasidės 10:30 val. r. šv. Mišiomis. Prie paminklo Kritusiems už Lietuvos laisvę vyks karių pagerbimas. Po to šventė tęsis Šaulių namuose – bus meninė programa ir vaisės. Kviečiame visus dalyvauti ir garbingai paminėti LR kariuomenės dieną. Organizuoja LŠSI. Tel. pasiteirauti: 773-875-45 32 arba 708-945-1541.

■ **Ateina nuostabus ir dvasingas Advento laikotarpis...** Pats laikas užsiregistruoti Advento rekolekcijoms su palydėjimu, kurios vyks lapkričio 29 d. – gruodžio 1 d. Neringos stovykloje. Prieš šventes susitarkite ties savo santykiu su Dievu. Renginyje vedamas lietuvių kalba. Renginį koordinuoja Dainora Kupčinskaitė. Dalyvių skaičius ribotas. Registraciją priima ir informuoja Dana: dana@neringa.org. Daugiau informacijos rasite: http://neringa.org/lt_events_advent.html. Nuoširdžiai tavęs laukiame!

Metinis Draugo fondo narių suvažiavimas vyks š. m. lapkričio 9 dieną, šeštadienį, 10 val. r. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje.

Suvažiavimo darbotvarkėje: registracija, atidarymas, invokacija, sveikinimai, Draugo fondo pranešimai, pranešimai apie investavimus, direktorių ir kontrolės komisijos rinkimai ir diskusijos dėl tolimesnės Draugo fondo veiklos. Kiekvienas DF narys, paaukojęs 200 dol. ar daugiau, turi teisę dalyvauti ir balsuoti DF narių suvažiavime.

Aukokime Draugo fondui ir tapkime jo nariais

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

**Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org**

Long Island Lietuvių Bendruomenė pakvietė į rudeninę vakaronę

2013 m. spalio 26 d. JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos Long Island apylinkės bendruomenė, vadovaujama Ramutės Žukaitės (antra iš d.), pakvietė New Yorko bei aplinkinių valstijų lietuvių bei jų draugus amerikiečius į rudeninę vakaronę Atsimainymo bažnyčioje, Maspeth, NY. Šventėje dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte. Konsulas pasidžiaugė atgijusia bei naujai sužydėjusia Long Islando Lietuvių Bendruomenės veikla, linkėdamas jai ir ateityje išlikti tokiai pat aktyviai. V. Sarapinas taip pat pasidžiaugė į šią bažnyčią sugrįžtančiais lietuviškais renginiais. Pagrindiniu vakaronės įvykiu tapo vieno žymiausių Lietuvos estrados dainininkų Romo Dambrausko (pirmas iš d.) koncertas. Po jo vyko šokiai, šventės dalyviai vaišinosi ypatingais vakaro kokteiliais, lietuvišku alumi bei koldūnais.

Rengėjų nuotr.

Kvietimas teikti paraiškas užsienio lietuvių organizacijų projektų konkursui

Užsienio reikalų ministerija skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2014-ųjų metų projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas. Konkursas vykdomas pagal Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašą.

Užsienio lietuvių organizacijų ir jų padalinių, užsienio lietuvių kultūros ir ugdymo įstaigų projektuose numatoma veikla turi atitikti bent vieną šių krypčių: užsienio lietuvių organizacinių gebėjimų ir bendruomeniškumo stiprinimas, lietuviškos tapatybės puoselėjimas, Lietuvos ir užsienio lietuvių organizacijos ar įstaigos matomumo buvimo šalyje stiprinimas, užsienio lietuvių žiniasklaidos rėmimas, užsienio lietuvių įtraukimas į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą.

Užpildyta projekto paraiškos forma (originalas su parašais, 1 egz.) su joje nurodytais priedais turi būti pateikta iki 2013 m. lapkričio 25 d. adresu: Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentas, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius

Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašas ir projekto paraiškos forma – <https://www.urm.lt/index.php?3864065704>

Monsinjoras Makrickas (viduryje) su ambasadoriumi Žygimantu Pavilioniu (antras iš d.) ir ambasados darbuotojais (iš k.): Mariumi Atroška, Liana Vazbiene ir Rolandu Kačinsku.

Š. m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV apsilankė pirmą kartą į Šv. Sos- to Apaštalinę Nunciatūrą paskirtas lietuvis kunigas Monsinjoras Rolandas Makrickas, vienas iš dviejų lietuvių, šiuo metu dirbančių Vatikano diplomatinėje tarnyboje. Ambasadorius Žygimantas Pavilionis (antras iš dešinės) pasidžiaugė, kad Monsinjoras Makrickas šalia savo darbo Apaštalinėje Nunciatūroje nuo šiol vadovaus ir Washingtone veikiančiai lietuvių parapijai.

LR ambasados JAV info ir nuotr.